

Број: 01-50-4-986- 17 /20

Сарајево, 14. 10. 2020.

ЧЛАНУ

ПРИВРЕМЕНЕ ИСТРАЖНЕ КОМИСИЈЕ ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БиХ ЗА УТВРЂИВАЊЕ СТАЊА У ПРАВОСУДНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА БиХ

Дамиру Арнауту, Зукану Хелезу, Мирјани Маринковић Лепић, Златану Бегићу, Алми Чоло, Драгану Мектићу, Браниславу Бореновићу и Мири Пекић

На основу члана 35. ст. (1) и (2) Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, бр. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 и 26/20), закључка са 2. хитне сједнице Представничког дома о формирању Привремене истражне комисије Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ за утврђивање стања у правосудним институцијама БиХ, одржане 14. 06. и 26. 06. 2019, и закључка о потврђивању именовања чланова Привремене истражне комисије Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ за утврђивање стања у правосудним институцијама БиХ, усвојеног на 8. сједници Представничког дома, одржаној 15. 05, 19. 05. и 20. 05. 2020, сазивам **17. сједницу Привремене истражне комисије Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ за утврђивање стања у правосудним институцијама БиХ (у даљем тексту: Привремена истражна комисија).**

Сједница ће бити одржана у сриједу, **14. 10. 2020. године**, у згради Парламентарне скупштине БиХ, у **Плавој сали, с почетком у 14.30 часова.**

За сједницу предлажем сљедећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Приједлог главне тужитељице да на сједници Привремене истражне комисије не буде присутан посланик/члан комисије против кога се пред Судом Босне и Херцеговине води поступак под бројем С1 2 К 034454 20 К због кривичног дјела Злоупотреба положаја или овлаштења из члана 220. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног закона Босне и Херцеговине.
2. Саслушање свједока гђе Гордане Тадић, главне тужитељке Тужилаштва БиХ;
3. Текућа питања.

Позивамо Вас да сједници обавезно присуствујете.

У случају потребе, можете контактирати секретаре Привремене истражне комисије Игора Бајића или Соњу Абдуловски на број телефона: 033 286 068 или на *e-mail* адресу: igor.bajic@parlament.ba или sonja.abdulovski@parlament.ba.

С поштовањем,

**Председавајући Привремене истражне комисије
Дамир Арнаут**

Доставити:

- наслову
- а/а

: 01-50-4-986-17/20

,14. 10. 2020.

17.

14.30 (:) 14. 10. 2020. ,

1.

/

1 2 034454 20
220. (3)

(1)

2.

3.

.1.

/

1 2 034454 20
220. (3)

(1)

034454 20
(3)

(1)

1 2
220.

.2.

,

17.

.

,

,

,

.

,

,

,

,

.

,

,

.

,

,

.

.

.3.

,

17

.

NEAUTORIZIRAN TRANSKRIPT

17. SJEDNICE PRIVREMENE ISTRAŽNE KOMISIJE PREDSTAVNI KOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA UTVR IVANJE STANJAU PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA BiH
održane 14.10.2020. godine

PREDSJEDAVAJU I

DAMIR ARNAUT

Dobar dan. Prije nego što otvorim sjednicu samo da konstatujem da je, kako sm obavješten od strane sekretarijata, da mjere i preporuke nalažu ne više od 50 osoba u istoj prostoriji i molim nadležne službe, ne govorim nadležne službe Komisije, to nije njihov posao, nadležne službe Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine da osiguraju svo vrijeme, u skladu sa tim mjerama, ukoliko sam dobro shvatio ne više od 50 ljudi u sali. Samo je bitno da to primjenimo.

Otvaram 17 – tu sjednicu Privremene istražne komisije Predstavni kog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine za utvr ivanje stanja u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine.

Ja se prije svega ispri avam predstavnicima medija, jutros smo, ako sam dobro shvatio sekretara oko 9 – 10 sati ste ostvarili komunikaciju sa predstavnicima Tužilaštva Bosne i Hercegovine i sugerisano je svjedo enje glavne tužiteljice u periodu između 12 i 4 (16:00) sata danas i onda smo jel trebali uskladiti sve termine lanova Komisije kako bi bili sigurni da imamo kvorum. Svim lanovima je poznato da je danas sjednica Predstavni kog doma, me utim uz dobru volju je sve mogu e uraditi, tako da danas imamo prisutne sve lanove Komisije osim gospodina Borenovi a koji je opravdano odsutan, mislim iz zdravstvenih razloga i on tako er ne prisustvuje ni sjednici Doma. Tako da uz isprike predstavnicima medija što su kasno dobili zvani nu potvrdu ovoga. Zvani nu potvrdu ste dobili onog trenutka kada smo mi kao lanovi Komisije znali da imamo kvorum i da možemo održati ovu sjednicu, odnosno da možemo uprili iti ovo svjedo enje.

Za sjednicu je predložen idu i dnevni red, tri ta ke:

- 1) Prijedlog glavne tužiteljice da na sjednici Privremene istražne komisije ne bude prisutan poslanik / član komisije protiv kojeg se pred Sudom Bosne i Hercegovine vodi postupak pod brojem S12K03445420K zbog krivih djela zloupotreba položaja i ovlaštenja u vezi sa članom 220 stav 3. u vezi sa članom 1. Krivih djela zakona Bosne i Hercegovine ,
- 2) Saslušanje svjedoka gospođe Gordane Tadi glavne tužiteljice Tužilaštva Bosne i Hercegovine, i pod stavom tri;
- 3) Tekuća pitanja.

Prije nego što otvorim raspravu o dnevnom redu konstatujemo da imamo uslove za tačku 2. Ja pozdravljam gospođu Gordanu Tadi glavnu tužiteljicu Tužilaštva Bosne i Hercegovine, zavaljujem vam se na dolasku i saradnji sa Komisijom, koju time iskazuje.

Sada raspravam raspravu o dnevnom redu, ako ima prijedloga za izmjene ili dopune prijedloga dnevnog reda

S obzirom da nema, u skladu sa odredbama Poslovnika konstatujem da je dnevni red kako je predložen usvojen.

Ad.1

DAMIR ARNAUT

Prelazimo odmah na prvu tačku dnevnog reda „Prijedlog glavne tužiteljice da na sjednici Privremene istražne komisije ne bude prisutan poslanik / član komisije protiv kojeg se pred Sudom Bosne i Hercegovine vodi postupak pod brojem S12K03445420K zbog krivih djela zloupotreba položaja i ovlaštenja u vezi sa članom 220 stav 3. u vezi sa članom 1. Krivih djela zakona Bosne i Hercegovine“ izvinjavam se ovo je zbog stenograma obavezno. Može li mi bilo ko od članova Komisije reći na koga se ovo odnosi, s obzirom da nismo dobili bilo kakvo ime kada je ovaj prijedlog dostavljen?

Nemamo dakle tu informaciju zvanično. Otvara raspravu po ovoj tački dnevnog reda. Da li se iko javlja za raspravu?

Glavna tužiteljica. Izvolite, izvolite obzirom da se radi o vašem prijedlogu?

GORDANA TADI

Da obzirom da se radi o mom prijedlogu i obzirom da se o ito lica ne prepoznaju u tome, ja se nadam da svi znamo o emu se radi, prije moga izlaganja ja bih lijepo zamolila obzirom na taj predmet u kojem su zabranjene određene aktivnosti u odnosu na mene, da vaš zamjenik ne prisustvuje današnjoj sjednici. Po Poslovniku vi ste trebali imati i drugog zamjenika iz reda drugog konstitutivnog naroda, njega nemate i ne znam da li uopšte imate nekog iz tog konstitutivnog naroda i mislim da uopšte ne bismo smetali niti bilo kakav problem praviti da nastavimo dalje raditi.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospođi Tadić, po Poslovniku ova Komisija je na svojoj prvoj konstituirajućoj sjednici konstatovala tu činjenicu i obavijestila rukovodstvo Predstavničkog doma da ne postoji uslovi u tom trenutku za imenovanje drugog zamjenika predsjedavajućeg i o tome je Predstavnički dom uredno obavješten. Komisija je to usvojila jednoglasno.

Otvorio sam već raspravu, nema prijavljenih, ima gospodin Begić. Izvolite gospodine Begić.

ZLATAN BEGIĆ

Zahvaljujem predsjedavajućem, poštovane kolegice i kolege, poštovana glavna tužiteljice, na prvom mjestu hvala vam što se odazvali ovom pozivu. Pa ja mogu reći da je civilizirano, uljedno i bilo ne navoditi ime imajući u vidu i pretpostavku nevinosti. Iz ove kratke izjave glavne tužiteljice mi možemo naslutiti o kome se radi. Pravo da vam kažem ja nisam za to da se ljudi na taj način etiketiraju, da se maltene izbacuju sa ove sjednice, opet imajući u vidu i pretpostavku nevinosti, ali isto tako otkujem od kolege Mektića da se uzdrži od bilo kakvog komentarisanja, diskusija po pitanju današnjeg saslušanja, a samo fizičko prisustvo mislim da ne bi šteti nikome ovdje, pogotovo što mi niti imamo namjeru da ulazimo u predmete koji su živi i da razmatramo tu vrstu prijedloga i mislim da je to jedan pristup koji bi mogao zadovoljiti ovaj zahtjev u ovom slučaju i jedne, a kako vidim i druge, ali i uljudnosti i međusobnog poštovanja, ovdje. Hvala vam lijepa.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospodine Begić u na ovoj konstruktivnoj diskusiji. Gospodin Mektić, zamjenik predsjedavajućeg, izvolite.

DRAGAN MEKTIĆ

Dobar dan svima, koristim priliku dakle još jednom da vas pozdravim i po pitanju ovoga da kažem sljedeće, obzirom da pretpostavljam da je glavna tužiteljica, ovim svojim aktom, ovim svojim dopisom, kažem još jednom, mislila na mene. Ako je već mislila što onda nije napisala konkretno i što ovu Komisiju i ovaj Odbor ovdje stavlja u dilemu da se raspravlja na ovakav način. Ako ste već imali nešto da kažete, onda ste trebali biti konkretni i reći ko je, zbog čega i zašto. Druga stvar mene je izabrao Parlament Bosne i Hercegovine kao najviši organ vlasti u ovoj državi, a u Parlament Bosne i Hercegovine me je izabrao narod iz Bosne i Hercegovine i nema pravo niko pa ni vi kao imenovano lice da derogirate odluke Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. To kad budete imali pravo da vi preinačujete i preimenujete odluke Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, ja ću poštovati vaše odluke. I to u stvari, pretpostavka nevinosti je garancija Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava. Jesam li ja osuđena osoba, jesam li ja izašto kriv, nisam. A kako će se to završiti, vidjet ćemo, vidjet ćemo kako će se to da završi, a to što ste vi pokušali da uradite sada, to je određena vrsta samovlaštva i još jednom kažem derogiranja odluka Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine koji je najviši organ vlasti po Ustavu Bosne i Hercegovine u ovoj državi.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospodine Mektiću, ja sam se, samo malo, sve ću prozvati. Mislim da ima dvoje prijavljenih ako sam dobro vidio. Ja ću se opet vratiti i zahvaliti gospodinu Begiću na konstruktivnom prijedlogu i pristupu. Također, treba konstatovati da je gospodin Mektić mene obavijestio kao predsjedavajući da namjerava postupati po kodeksu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i svako se treba pridržavati kodeksa, mislim da je to na tragu toga što je gospodin Begić rekao da otkuće od gospodina Mektića. Ali, evo vodimo raspravu o ovoj tački dnevnog reda. Izvolite gospođo otkući.

ALMA ČIČIĆ

Hvala predsjedavajućem, ako mi dozvolite da ja dam svoj komentar. Nisam znala za zahtjev tužiteljice, nisam znala na koga se odnosi. Ukoliko se to odnosi na gospodina Mektića, koji je optužen u nekom predmetu pred Tužilaštvom Bosne i Hercegovine ja bih podsjetila na slučaj jedan u kojem je predsjednik Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, gospodin Mato Tadić bio optužen, također mislim pred Sudom Bosne i Hercegovine i Ustavni sud Bosne i Hercegovine u

kojem sjede prema Ustavu trojica stranih sudija, je na sjednici donio odluku da taj sudija bez obzira što je optužen može da nastavi da obavlja svoju dužnost. Ja bih ovo koristila kao neki primjer u konkretnom slučaju član 6. Evropske konvencije garantira pravo na pravi an postupak koje uključuje pravo na presumpciju nevinosti i ja mislim da ovdje možemo izbjeći sve nesporazume ukoliko se uzdržimo od komentara bilo sa koje strane o konkretnom predmetu, iji broj ste proitali u današnjem dnevnom redu, i to je moj prijedlog.

Bilo bi ružno da poslanika koji je izabran voljom građana Bosne i Hercegovine, koji ima legitimitet i koji ima imunitet u obavljanju svoje funkcije odstranimo sa sjednice Komisije u kojoj ga je Predstavnički dom izabrao. Ja vas molim da i vi imate razumijevanja, naravno, mi ćemo se uzdržati od bilo kakvih pitanja koja imaju veze sa ovim predmetom. Ja čak ništa i ne znam o tom predmetu tako da što se mene tiče ja neću ništa komentarisati.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospođo olo. Izvolite gospođo Marinković – Lepi, vi ste se sljedeći prijavili.

MIRJANA MARINKOVIĆ -LEPI

Većinu onoga što sam htjela da kažem rekla je koleginica olo. Ja samo želim da mi niti do sada niti prilikom održavanja svih ovih do sada, koliko se sjećam šesnaest sjednica, nismo nikada raspravljali niti o jednom konkretnom predmetu pa nećemo ni danas. Zato smatram da nema smetnji da gospodin Mektić prisustvuje sjednici Komisije.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospođo Marinković – Lepi, imamo li još prijavljenih za raspravu. Gospodin Begić, naravno.

ZLATAN BEGIĆ

Pa ja se izvinjavam što se javljam drugi put. Poštovane kolege ja danas otkujem prije svega jednu civiliziranu diskusiju o nekim sistemskim pitanjima koji mogu unaprijediti rad pravosuđa, a nikako neke nedolice ponašanje ili razmjenu nekih možda oštih riječi, mislim da za to nema potrebe. Ja sam ubjeđena da smo svi ovdje sa istim ciljem, svima nam je u interesu i vladavina prava i kako

možemo doprinijeti da to postignemo odnosno podignemo na jedan viši nivo. Ja sam siguran da će kolega Mektić, onaj, se pridržavati izmeđ u ostalog i takvog jednog pristupa. Hvala vam lijepo.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospodine Begić, što ste dodatno doprinijeli da kamžem konstruktivnom pristupu. Gospodin Zukan Helez se javio, izvolite.

ZUKAN HELEZ

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući. Pa stvari su potpuno jasne, zna i na svakoj sjednici onaj ko rukovodi sjednicom po nekim aktima koji su ranije usvojeni on određuje pravila igre. Ni na jednoj sjednici gost nije određivao ko će biti prisutan i pravila kako će se odvijati sjednica. Tako da je po meni ovo potpuno neosonovano.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospodine Helez. Samo da pojasnim, rukovodim ja sjednicom kao predsjedavajući, ali ja nemam bilo kakve ovlasti, niti jedan predsjedavajući doma da nekog odstrani, isto tako imamo zvaničan prijedlog glavne tužiteljice. Ja sam ga zbog toga stavio kao tačku dnevnog reda i u konačnici će se Komisija o tome izjasniti, ako dođe do te potrebe. Evo mislim da vodimo jednu konstruktivnu raspravu o ovom pitanju, pa ćemo vidjeti. To, to, ne smijem postupiti drugačije, naravno da u konačnici u staviti na gasanje ako ne postignemo konstruktivna in rješenja ovog pitanja. Izvolite gospođo Pečić.

MIRA PEKIĆ (14:38)

Evo ja želim da vas sve pozdravim, da se zahvalim glavnoj tužiteljici što je prisutna na saslušanju pred Privremenom istražnom komisijom. Ova Privremena istražna komisija radi po Poslovniku koji smo usvojili na prvoj sjednici i ja ne vidim ni jedan razlog da naš kolega Mektić ne prisustvuje današnjoj sjednici, s druge strane na tragu ovoga što je koleginica Čolo odnosno koleginica Lepić rekla, mi se konkretnih slučajeva nećemo doticati niti ćemo o njima razgovarati. Naš cilj je da, se zajedno jednim dogovorom i razgovorom dođemo do mjera i prijedloga mjera kako ćemo poboljšati stanje u pravosuđu. Nema ovdje prostora ni za bilo kakve lične obračune niti bilo kakve

stvari koje bi bile neumjesne i neprimjerene. Mi u ovoj Privremenoj komisiji, kažem, imamo svoj Poslovník i na osnovu njega trebamo da radimo.

DAMIR ARNAUT

Hvala gospo o Peki .

GORDANA TADI

Evo ako dozvolite da olakšam. Ja sam dobro izu ila sve vaše poslovnike i sve vaše dosadašnje aktivnosti i vaša pravila i na in formiranja i to da u ovom sazivu nemate predstavnike jednog konstitutivnog naroda i pored svega odlu ila sam da do em da dam svoj doprinos unaprje enja pravosu a u Bosni i Hercegovini, obzirom na funkciju koju obnašam i obzirom na godine rada koje sam provela na svim poslovima od op inskog tužitelja do sada. Ja vam sada mogu re i bez obzira kakva odluka bude i šta sada izglasate, ja ne u odgovarati na postavljena pitanja ovog zastupnika.

DAMIR ARNAUT

Hvala glavna tužiteljice. Ja sam pokušavao da postignemo neki konstruktivan na in ovdje, nisam prejudicirao da je neophodno da do e do glasanja. Ja vas mogu pitati, mislim da je sve bilo jasno iz diskusije i gospodina Begi a i gospo e olo i ja sam spomenuo i razgovor o kodeksu i tako dalje, tako da mislim da je sve manje više jasno. Ima li potrebe, s obzirom da ste vi ovo predložili, ima li potrebe da to stavljamo na glasanje ili možemo konstatovati jednostavno da postoji konsenzus, tj da gospodin Mekti ostane na sjednici Komisije.

GORDANA TADI

Što se mene ti e ostati može ali pitanja ne u odgovarati i ukoliko bude pitanja, napustit u. Mislim da se mora uvati i dignitet glavnog tužitelja Tužiteljstva Bosne i Hercegovine.

DAMIR ARNAUT

Gospo o Tadi , moj zadatak, ja sam malo prije govorio i gospodinu Helezu, ja sam govorio o onome što je gospodin Helez govorio, podcrtao sam, ono na što nemam pravo, a to je da bilo koga izbacujem, ali isto tako imam obavezu kao predsjedavaju i da brinem o dignitetu svake osobe u

ovoj sali. Nema nikakve potrebe da sumnjate da je bilo kakav izuzetak biti napravljen u vašem slučaju. To sigurno, nema razloga za sumnju uzimajući u obzir moju reputaciju ne kao nekoga ko vodi ovu Komisiju, nego i nekoga ko je vodio i Ustavno – pravnu komisiju u prošlom sazivu i tako dalje. Prema tome, mislim da je to jasno kad je u pitanju dignitet svake osobe u ovoj sali. Aa, znači, međutim, vi ste predložili da na sjednici Istražne komisije ne bude prisutan poslanik, da ne pitam sada ponovo ovu cijelu rečenicu, da li odustajete od tog prijedloga tako da onda nemamo obavezu da stavljamo na glasanje ili ipak insistirate da sad glasamo o tome.

GORDANA TADI

Rekla sam za svoj prijedlog, što se tiče fizičkog prisustva nemam problem, ali na pitanja dotičnog neću odgovarati.

DAMIR ARNAUT

Dobro, mislim da ste odgovorili, da ste svojim odgovorom dali nam svima do znanja da odustajete od ovog prijedloga kako je formulirana tačka dnevnog reda odnosno kako je taj prijedlog glasio tako da ne vidim onda uslove da se stavi na glasanje. Gospodin Begić je javio. Gospodine Begić u izvolite.

ZLATAN BEGIĆ

Pa ništa upravo na ovom tragu bilo bi jako ružno da se izjašnjavamo ili glasamo ili preglasavamo. Mislim da uvijek može biti ili postojati neki etički dogovor. Gospodin Mektić, svakako kao izabrani zastupnik ima pravo i da ne postavi pitanje. Eto toliko, hvala. Kao i što pozvani svjedok ukoliko smatra da određeno pitanje nije primjereno, da nije u interesu posla koji mi radimo ovdje ima pravo da se ogradi i da ne odgovori na to pitanje. Mi namamo niti tu pravnu mogućnost niti želimo da imamo, nit je to takva vrsta komisije da neko mora da odgovori na naša pitanja. E hvala lijepa.

DAMIR ARANUT

Tako je, samo da dodam ovo, kao što je već gospodin Begić rekao, kao što nemam pravo da bilo koga izbacim, nema pravo da natjeram bilo koga da nešto odgovori. Izvolite gospodine Mektiću.

DRAGAN MEKIĆ

Poštovane kolegice i kolege ja želim još jednom da ponovim, da je nama mandat dao Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i da je niko ko je ovdje, pozove, da su svi obavezni da se odazovu na poziv ove Komisije i da iznesu svoje stanje i viđenje ovoj Komisiji. Niko ne može mijenjati mandat Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine ovdje, niti mi možemo kako Komisija promijeniti mandat Parlamentarne skupštine. I kažem još jednom, ovo je, reću posebna drskost u ponašanju glavne tužiteljice prema Parlamentu Bosne i Hercegovine i prema ovom Predstavničkom domu.

DAMIR ARNAUT

Gospodine Mektiću.

DRAGAN MEKIĆ

Koja je odbila prvo da komunicira sa ovom Komisijom, onda je tražila hiljadu razloga da izbjegne ovo, pa je pokušala dana da to eskivira kroz održavanje sjednice Predstavničkog doma.

DAMIR ARNAUT

Gospodine Mektiću nema potrebe.

DRAGAN MEKIĆ

Neću, ne može me uslovljavati.

DAMIR ARNAUT

Mislim da smo kako je gospodin Begić rekao kao ovdje našli, došli do situacije kada nema potrebe za glasanjem, a kažem ne vidim uzimaju li u obzir šta je gospođa glavna tužiteljica konkretno rekla, ne vidim uslove ovaj za glasanje o nečemu što je povučeno. Zaključujem tačku jedan dnevnog reda i prelazim na tačku dva dnevnog reda.

Ad 2.

DAMIR ARNAUT

Saslušanje svjedoka, gospo e Gordane Tadi , glavne tužiteljice Tužiteljstva Bosne i Hercegovine. Konstatovao sam radnije da je gospo a Tadi tu prisutna, zahvalio sam se na prisustvu i u skladu sa ranijom praksom ove Komisije, svi svjedoci daju uvodno izlaganje nakon ega se otvara rasprava i otvaraju se pitanja i komentari od strane lanova Komisije. uimaju i u obzir injenicu da je danas sjednica Predstavni kog doma, da je ova Komisija na jednoj od svojih sjednica, mislim dala jedanaest raspoloživih datuma, jako veliki broj termina i moglo je biti i situacija gdje bismo imali više vremena. Bilo je puno dakle ovaj druga ijih situacija gdje bismo imali više vremena me utim ja kao predsjedavaju i imam obavezu da usmjeravam rad Komisije kako bi se osiguralo da Komisija rad svoj obavlja pravilno i tako da vas molim da ograni ite svoje uvodno izlaganje na najviše 10 minuta i nako toga u otvoriti raspravu i vidjet emo dalje da li e biti potrebno da ograni avam vrijeme rasprave od stane lanova Komisije, ovisi od toga koliko bude prijava za diskusiju. Izvolite uvodno izlaganje 10 minuta, hvala.

GORDANA TADI

Hvala vam, uvaženi predsjedni e Komisije, uvaženi lanovi Komisije, želim najprije sve da vas pozdravim, kao i predstavnike danas prisutnih medija, i svih gra ana koji prate ovo moje današnje izlaganje. Želim prije svega da se izvinem zbog toga što nisam mogla ranije da se odazovem, jer poslovi su takvi, da vrijeme je zaista isplanirano svaki sekund i vjerujte da sam i danas veoma teško odvojila vrijeme ali sam ipak odlula da do em pred ovu Komisiju i iznesem svoja zapažanja vezana za rad pravosu a Bosne i Hercegovine i unaprješenja rada pravosu a Bosne i Hercegovine. Ja u možda malo duže izlagati jer ja sam pripremila odre ene stvari, ali gledat u ipak da to bude što konciznije, da bi mogli nakon toga...

DAMIR ARNAUT

Deset minuta, molim vas.

GORDANA TADI

Molim.

DAMIR ARNAUT

Deset minuta, hvala vam.

GORDANA TADI

Ukoliko bude do petnaest minuta, ja vas molim da dozvolite, ali evo ja ću krenuti pa da vidimo. Poštovani članovi ove Komisije, ja nisam bila dužna da dođem na ovu Komisiju, ali ipak odlučila sam da dođem, jer mislim da smo svi u Bosni i Hercegovini na istom putu, da moramo ispoštovati članove i etnaest prioriteta iz mišljenja Evropske unije, a ono što je najvažnije, prioriteti odnose se na rad pravosuđa u Bosni i Hercegovine. Kao što je vama svima poznato, kao glavna tužiteljica Tužiteljstva Bosne i Hercegovine već četvrtu godinu ja podnosim izvještaje Visokom sudskom i tužiteljskom vijeću i informaciju o radu Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, i to na oba doma i moram reći da su izvještaji za 2016, 2017 i 2018 godinu usvojeni. Da je uređaj za 2019. godinu uređen, bit će dostavljen Visokom sudskom i tužiteljskom vijeću, a zatim će se pred svima vama u Parlamentu ponovo pojaviti kako bi prezentirala informaciju o radu za 2019. godinu. Dakle, ja kontinuirano saradujem sa Parlamentarnom skupštinom Bosne i Hercegovine i mislim da je to jedini način da možemo svi zajedno postići boljitak za Bosnu i Hercegovinu. Također moram istaći da u ovom momentu ja ne mogu govoriti o konkretnim otvorenim predmetima.

DAMIR ARANUT

Ja vas također molim kako predsjedavajući da ne govorite o konkretnim predmetima.

GORADANA TADI

Da se o tome ne može govoriti, a moram isto da istaknem da radim 34 godine i od te 34 godine uglavnom radim u pravosuđu u odnosno u tužiteljstvu, od stručnog suradnika do sada glavne tužiteljice Tužilaštva Bosne i Hercegovine. Ja sam u svom radu prošla sve na čine izbora glavnog tužitelja. Znači u početku izabrana sam od strane skupštine jednog kantona, sada ne mogu imenovati, ne moram govoriti o kojem kantonu se radi, iz kojeg kantona dolazim u to vrijeme je bio takav način, a poslije toga prošla sam tri saziva vijeća, Visokog sudskog i tužiteljskog vijeća. Od prvog saziva 2003. godine kada je predsjednik bio Jan Erik Oja koji je potpisao moje imenovanje do drugog saziva vijeća kojim je predsjedavao Milorad Novković i sadašnjeg na kraju vijeća kojim predsjedava Milan Tegeltija. Dakle, imam višegodišnje iskustvo u radu, u pravosuđu, posebno u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine. Moram da vam istaknem da se sva pitanja za pravosuđe moraju

sistemske rješavati. Kada samo spomenula tu 2003. godinu, te godine je zaista bila velika reforma u kojoj su bile i velike pripreme i meunarodnih naših saradnika koji su u tome pomogli, i od tada je prošlo 17 godina, naravno da u tom periodu dolazi do određenih stvari i da se stvari moraju poboljšavati i mijenjati, i to, ja u sada predložiti neka rješenja iz svog iskustva. Što se tiče Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, mi radimo na osnovu Zakona o tužiteljstvu Bosne i Hercegovine i taj Zakon o tužiteljstvu Bosne i Hercegovine podložan je promjenama i on ima određene stvari koje bi se trebale mijenjati. Također, i Zakon o sudu Bosne i Hercegovine, a koliko mi je poznato i to je Visoko sudsko i tužiteljsko vijeće dostavilo prijedlog izmjena Zakona o visokom sudskom i tužiteljskom vijeću. Vi ste ti koji donosite zakone. Dok imamo, ovakve zakone mi ćemo raditi na osnovu ovih zakona, a one nove koje donesete, naravno, radit ćemo na osnovu tih zakona. Međutim, moram istaći da praksa mora biti ujednačena. Sada govorim o državnom nivou, dakle o Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine i Sudom Bosne i Hercegovine. Kao prvo ja bih predložila, a mislim da je to bio cilj svijetu nas, da se mora formirati odnosno treba formirati apelacioni sud Bosne i Hercegovine, jer Sud Bosne i Hercegovine sada radi, sudi u tri stepena i bez obzira što su sudije visoko profesionalne i da rade svoj posao, da je kontrola potrebna i da je neophodno da se osnuje apelacioni sud Bosne i Hercegovine. To imaju sve zemlje u okruženju i mislim da smo mi jedni od rijetkih koji nemamo taj sud, koji bi možda i ispravljao određene stvari koje se dešavaju u prethodnim postupcima do dolaska apelacionog vijeća u Sudu Bosne i Hercegovine. Također, istakla bih da u Sudu Bosne i Hercegovine prema Zakonu o Sudu, one podnose izvještaj o radu samo Visokom sudskom i tužiteljskom vijeću, dok informacija o radu se ne podnosi Parlamentarnoj skupštini. To je tako propisano u Zakonu i misli da to nije uredu, jer građani i Parlamentarna skupština i svi drugi trebaju da znaju svake godine šta se dešava i u Sudu Bosne i Hercegovine i da se informacije o radu, bez obzira što se to kaže primaju k znanju, ja to ne smatram tako jer ja cijenim ovaj Parlament i mislim da te informacije kada se prihvate imaju veliki značaj, a naravno prilikom našeg izlaganja i vi ćete uputi nas na određene pozitivne stvari u našem budućem radu. Također, tužitelji Tužiteljstva Bosne i Hercegovine kao i svi tužitelji u Bosni i Hercegovini se ocjenjuju, normiraju i ocjenjuju i moram reći da ove godine vi znate iz kojih razloga nećemo biti ocjenjeni i neće niko biti u Bosni i Hercegovini od nosilaca pravosudnih funkcija ocjenjen, iz vama dobro poznatih razloga, ja u to neću ulaziti. Ali, do sada sudije Suda Bosne i Hercegovine nisu ocjenjivane, nas je mnogo. Ja imam 57 tužitelja od toga su dva suspendovana tužitelja i svake godine mi smo uredno ocjenjivali svoje tužitelje i podnosili o tome

izvještaj Visokom sudskom i tužiteljskom vijeću jer to je bilo predviđeno zakonima, a prema Zakonu o sudovima, sudovi to nisu morali raditi. Dakle, vidimo ovdje dvije potpuno različite stvari koje bi se trebale usaglasiti ili da radimo na istom načinu ili da se i jedni i drugi ocjenjujemo i da i jedni i drugi podnosimo izvještaj ovom uvaženom Parlamentu. Također, što se tiče izmjene u pogledu Zakona o sudu Bosne i Hercegovine, veoma značajna je izmjena člana 7. Zakona o proširenoj nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine jer vidimo da tu nisu baš najbolje uređene stvari što stvara smetnju nama i Sudu Bosne i Hercegovine pa imamo različita postupanja. Recimo glavni tužitelj Tužiteljstva Bosne i Hercegovine koji je optužen za krivično djelo zloupotrebe prebačen je u nadležnost kantonalnog tužiteljstva, a zamjenik glavnog tužitelja Tužiteljstva Bosne i Hercegovine koji je optužen za nesavjesan rad ostao je u sudu Sudu Bosne i Hercegovine. Ovo samo navodim kako jedan primjer da se to može jednostavno shvatiti o čemu se radi. Dakle, trebalo bi dobro povesti računa o članu 7 i o proširenoj nadležnosti i da ne bi bilo lutanja u tom pogledu. Također, bih istakla, obzirom da je pandemija Covid usporila rad ne samo u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine, nego je pandemija Covid usporila rad i u Sudu Bosne i Hercegovine, a moram istaći da mi veoma značajna su pitanja sa velikim brojem optuženih nemamo zakazana. Da Sud vjerovatno nema uvjete da to održi obzirom na još uvijek trajanje pandemije, a znamo kakvi su zakonski propisi, da se moraju ponoviti ukoliko se stranke ne usaglase u roku od 30 dana ne bude suđenja, svi dokazi moraju krenuti ispočetka i to će znatno usporiti rad i donošenje presuda, ne samo u Sudu Bosne i Hercegovine, ja pretpostavljam i u drugim sudovima, ali obzirom da su kod nas najzloženiji predmeti ovo je problem za moje tužitelje. Na koji način će se to riješiti, ja ne znam, ja moram reći da Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine ima dobre uvjete za rad. Mi imamo novu zgradu Tužiteljstva koju nam je donirala Evropska komisija. Mi smo na tome neizmjereno zahvalni, mi imamo izuzetno dobru saradnju sa svim meunarodnim predstavnicima, a moram pohvaliti i domaće vlasti koje nam pripremaju nove prostorije u okviru našeg kruga i tada ćemo mi u potpunosti imati uvjete za rad i mi u ovom momentu radimo, svih 220 uposlenika uz mjere opreza za Covid i mislim da smo se s tim dosta dobro iznijeli. Također, istakla bih što se tiče Suda i Tužiteljstva Bosne i Hercegovine da saradnja između ova dva organa bude dobra, ali svako u okviru svojih nadležnosti. Tužitelji su u okviru Suda Bosne i Hercegovine samo stranke u postupku. I još jednom mislim da se finansijski kartoni svih nosioca pravosudnih funkcija moraju objelodaniti kao i vaši kartoni i da je to osnovni princip koji mora biti jednak za sve i u tom pogledu moraju se donijeti odgovarajući propisi jer mislim da je to veoma važno da se finansijski kartoni

podnose na po etku, dakle kad se po ne rad u pravosudnim organima i tokom rada i na kraju karijere to bi u mnogome poboljšalo rad i integritet svih nosilaca pravosudnih funkcija. Mi vidimo da tu imamo određeni opiranje. Ja smatram da je to ispravno i moj finansijski karton je javno objavljen kao i većine nosilaca pravosudnih funkcija. Pravosudne funkcije, ja to ne bih ostavila na dobrovoljnost nego na obavezu da se to uredi zakonskim propisima. Dalje, znači..

DAMIR ARNAUT

Samo pazite na vrijeme molim vas.

GORDANA TADI

Evo zaista ako sam došla želim još da završim, ako mi dozvolite.

DAMIR ARNAUT

Samo završite jer imamo obavezu prema članovima Komisije.

GORDANA TADI

Ja u ostati koliko god treba da odgovaram, samo da završim ovo što sam planirala, to je još jedno pet minuta. Dakle, govorila sam do sada o Sudu Bosne i Hercegovine, mislim da se mora mijenjati Zakon o obavještajno- sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine i Zakon o nadzoru nad radom obavještajno – sigurnosne, jer vi znate da u određenim slučajevima tužiteljstvo nema tu neku ulogu do pokretanja krivičnog postupka, a kada se traži zaštita integriteta, suvereniteta i sigurnosti Bosne i Hercegovine, sve se to traži od Tužiteljstva Bosne i Hercegovine. Mislim da bi trebalo ispoštovati odluku Ustavnog suda i u te aktivnosti uključiti i tužiteljstvo Bosne i Hercegovine. Mislim da bi to zaista bilo korisno, sada ne govorim personalno, ovo govorim institucionalno jer jesmo mi, sutra je neko drugi, da omogućimo našim mladima da nakon nas dođu na nešto, da ne moraju dolaziti pred ovakve Komisije nego da mogu nastaviti bez opterećenja svoj rad unaprijediti svoj rad i unaprijediti svoje znanje. Naši mladi su sposobni i mogu ići dalje, njima moramo ostaviti bolje sutra. Sada da se osvrnem na Visoko sudsko i tužiteljsko vijeće, kao što sam rekla, ja sam prošla izbore svih vijeća i tako i ovog vijeća i pred novim preporukama. Prvi sam glavni tužitelj koja sam izašla sa svojim programom rada i izabrana na način sa tolikim brojem glasova, i moram ista i da Visoko sudsko i tužiteljsko vijeće kao krovna institucija mora pretrpiti određene institucije, i ja

mislim da su oni sami svjesni toga. Oni su dostavili taj prijedlog, ali da oni još uvijek mogu da o uvaju i daju samostalnost nosiocima pravosudnih funkcija, a posebno rukovodiocima pravosudnih organa. Tako er kroz Visoko sudsko i tužila koi vije e prolaze svi mre unarodni projekti. To tužitelji rade, tužiteljstvo radi s partnerskim me unarodnim organizacijama. Ne mogu to sada, s obzirom na vrijeme pominjati. Zahvaljujem se svim me unarodnim predstavnicima koji sara uju sa nama u svim oblastima ratnih zlo ina, organizovanog kriminala, privrednog kriminala, terorizma i trgovine ljudima. Dakle, smatram da kada se biraju nosioci pravosudnih funkcija da se vodi ra una o karijernim nosiocima pravosudnih funkcija i mislim da u tom segmentu se moraju odre ene prakti ne stvari u odre enim segmentima i da bi tada rad institucijama u koje do u ti ili nosioc pravosudnih funkcija bio daleko lakši i da bi bio efikasniji i brži. Tako er, istakla bi se može raditi na unaprje enju T CMS sistema koji tako er ide preko Viskogo sudskog i tužila kog vije a i koji ne može pratiti složenu organizacionu stukturu Tužiteljstva Bosne i Hercegovine. I mislim da bi ove tri stvari o kojima govorim bi trebalo raditi sistemski, trebalo raditi detaljno i zaista se ovoj oblasti mora posvetiti posebna pažnja. Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine name nadležnost nad ostalim tužiteljstvima, a znamo da imamo etiri pravna sistema u Bosni i Hercegovini. Obzirom da dugo radim i da sam na elu udarnih grupa za borbu proti trgovine ljudima i borbu protiv terorizma, imam izuzetno dobre odnose sa svojim kolegama tužiteljima u cijeloj Bosni i Hercegovini i mislim da je reforma iz 2003. godine nama dala velik alat u rukem, to je provo enje istrage. Tužitelji provode istragu, to je nadležnost Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, provode istrage, zastupaju u prvom, drugom pa i u te em stepenu, zna i do pravosnažnih presuda i to je tako u svim tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini. Mislim da je to dobra praksa i da smo se mi nakon te reforme brzo uklopili u to evidnetno je, može do i do odre enih promeja u zakonu ali mislim da je to dobro jer tužitelj od po etka vodi i poznaje postupak do kraja. Tako er bi istakla, evo ovom prilikom, obzirom na vrijeme da se zna aj ošte enog. Ovo sada govorim da je potrebno izmjeniti izmjene i Krivi nog zakona i Zakona o krivi nom postuku i da se ošte enom mora vratiti ona pozicija koju je imamo do 2003. godine. Svi koji smo tu ili koji smo radili u to doba ili pratimo tu oblast znamo da su ošte eni mogli , ukoliko tužitelj donese naredbu o ne provo enju istrage ili obustavu istrage da preuzmu gonjenje i da nastave rad. Time su imali satisfakciju, a i mogli su da naplate svoju štetu prouzrokovanu i takvim radom i mislim da položaj ošte enog zaista se mora popraviti u Bosni i Hercegovini. Mi to pokušavamo u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine na razne na ine, od žrtava koji su u ratnim

zlo inima i mislim da ste vi kao zakonodavno tijelo veoma bitni u svemu ovome, jer iz ovih preporuka slijedi da je i na vama veliki teret, kao i na pravosuđu, da donesete zakon koji treba da slijede Zakon o torturi, sprječavanje torture, Zakon o sukobu interesa, Zakon o javnim nabavkama i sada da ne nabrajam druge zakone, koji bi bili okvir nama u poboljšanju rada na predmetima, prije svega na predmetima korupcije. Moram reći i da su u ovom momentu prioriteta u radu Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, prioriteta se mijenjaju značajno i zavisno kako se kreće situacija, jel' prioriteta su trgovina ljudima, jer vidjeli smo izvještaj State departmenta o trgovini ljudima, prioriteta su izborne prijevare i predmeti visoke korupcije. I stoga bih zaista predložila, a kratko je vrijeme ovo koje je ostavljeno i ja vas ne mogu više zamarati da je pred nama svima jedna velika zajednica i ne smijemo se postavljati kao neprijatelji. Mi smo svi prijatelji ove zemlje i svaki građanin u svakom kutku ove zemlje ima da se osjeća sigurno od strane pravosuđa u Bosni i Hercegovini ali i od strane drugih bez obzira što je predizborna kampanja i ja vas molim da to bude dostojanstveno i da zajedno prođemo kroz sve ovo. Što bude za Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine to je u posljednje vrijeme bilo pitanje, mi ćemo raditi. I nisu ta neinformacije da smo mi sve prosljedili i da nećemo raditi. Iz naše nadležnosti mi ćemo predmete raditi, a ono što bude u nadležnosti drugih tužiteljstava oni će raditi i mi ćemo se aktivno uključiti. Moram reći i da sam bila 20 godina član općinske izborne komisije jedne lokalne komisije i da izuzetno poznajem Izborni zakon i da sam edukator iz te oblasti i da ću dati maksimum.

DAMIR ARNAUT

Hvala glavna tužiteljice.

GORDANA TADI

I samo još jednu rečenicu da bi trebali tužitelji i sudci da se edukuju iz ove oblasti kao i iz svih drugih oblasti.

DAMIR ARNAUT

Hvala vam. Moja je dužnost kao predsjedavajućeg DOMA da ograničim vrijeme rasprave u vezi sa jednim ili više pitanja ako je to potrebno kako bi se osiguralo razmatranje usvojenog dnevnog rada u cjelini. Hvala vam. Samo da još podsjetim kada je u pitanju Zakon o parlamentarnom nadzoru. Zakonom se reguliše nadzor Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, svih

budžetskih i vanbudžetskih institucija Bosne i Hercegovine, samo je nekoliko izuzeto poput Predsjedništva. Na poziv tijela također u skladu sa ovim Zakonom, na poziv tijela koje provodi nadzor, svako lice iz nadzirane institucije dužno je odazvati se pozivu. Također u članu 29. Komisija je ovlaštena da pozove lica da se pojave i kao što kažem pozvana lica dužna su odazvati se pozivu.

Otvaram sada raspravu za sve članove komisije.

GORDANA TADI

Da kažem ja sam se vrlo rado odazvala vašem pozivu ne zbog tih članova.

DAMIR ARNAUT

Samo citiram Zakon, hvala. Gospođa Mira Peći, izvolite.

MIRA PEKI

Evo ja sam pažljivo slušala vaše izlaganje i rekli ste u jednom dijelu da CMS sistem postoje i ne može pratiti složenu strukturu Tužilaštva, ja vas molim da nam objasnite, ovaj, na koji način, imaju li, da li postoji CMS sistem pošto smo u našem ispitivanju svjedoka, ovih drugih, slušali o CMS sistemu u Sudu BiH, pa evo ja vas molim da obrazložite ovo svoje.

GORDANA TADI

T CMS sistem i CMS sistem postoje još od 2003. godine mislim neposredno poslije reforme uveden je TCMS sistem. To je sistem upravljanja predmetima u tužilačkim organizacijama. Mi smo svi obučeni za rad na TCMS sistemu i mislim da Parlamentarna skupština nije dovoljno upoznata ustvari šta to predstavlja. TCMS sistem je alat koji pomaže tužiteljima da u svojim predmetima, dužni su, ima Pravilnik o TCMS sistemu koji vodi Visoko sudsko i tužilačko vijeće, unose sve podatke vezane za svoj predmet osim onih podataka koji su tajni i koji bi se trebali ograničiti, jer poprilično osoba imaju uvide u TCMS sistem. Što se tiče, zna i svi naši predmeti, da ne bi bilo kakve zablude, a mi imamo oko 8000 prijavljenih lica, tako da znate su zavedeni u TCMS sistem. Ni jedno lice, ni jedan predmet nije van TCMS sistema, a ovo o čemu govorim, da bi se trebao unaprijediti TCMS sistem. Naravno u TCMS sistem ljudi unose podatke u taj TCMS sistem. Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine ima složenu organizacionu strukturu, zna i ima poseban

odjel za ratne zločine, organizovani kriminal, privredni kriminal, korupciju, terorizam i trgovinu ljudima. U okviru ratnih zločina imamo šest timova, koje smo izmjenili i naravno da sada TCMS sistem ne može automatski prepoznavati kada i kojem odjelu ili timu ili odsjeku da se uputi određeni predmet. U tužilaštvu Bosne i Hercegovine se radi na osnovu Pravilnika i predmeti se dodjeljuju rukovodiocima odjela ili odsjeka, a rukovodioci dalje raspoređuju predmete. Naravno, kao glavni tužitelj imam pravo da formiram timove i da određujem obzirom na specijalizaciju, organizacione i rukovodne sposobnosti tužitelja, određene predmete koje će raditi. Prema tome to je potpuno uređen sistem, a sistem je potpuno različit od TCMS sistema. Međutim, obzirom da sam prozvana na prošloj sjednici, a ne bi recirala na to, moram reći da u Sudu samo dvoje sudija rade na potvrđivanju optužnica od 50 i nešto sudija koje imamo, a TCMS sistem, zna i mi godišenje što podnosimo optužnica smo dvoje sudija potvrđuje naše optužnice. Prema tome, ljudski faktor je u svemu naj, najbitniji, a sistem je nešto što nas prati. Ja sam uputila VSTV dopis vezano za usklađivanje, i to će biti veoma teško, odmah da vam kažem i u narednom periodu, ali imamo mi pomoć i međunarodnih organizacija tako Eufor Justice, to je Francuska međunarodna institucija koja ozbiljno sa nama saraduje. Ponudila je da sa nama i Visokim sudskim i tužilaškim vijećem pomogne da završimo posao.

DAMIR ARNAUT

Gospođo Olo, izvolite vi ste se javili idući.

ALMA OLO

Hvala tužiteljice ja imam jedno pitanje cijene i vaše vrijeme. Generalno imam, znate moj stav koji sam iznijela i na Predstavni kom domu. Mislim da Tužilaštvo Bosne i Hercegovine nedovoljno procesuiraju predmete korupcije, ali istovremeno mislim da je posao tužioca u pravosudnom sistemu najteži posao, od 2003. godine kada ste preuzeli istragu. Moje pitanje se ne odnosi na to, nego na to što ste govorili „proširenoj nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine“. Ja nerazumijevam taj član 7. Zakona o sudu Bosne i Hercegovine, to je stvarna nadležnost Suda Bosne i Hercegovine u krivičnim stvarima, a postupa po Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine, isto tako da postupa u svim predmetima u kojima se ugrožava suverenitet, teritorijalni integritet, međunarodni subjektivitet, državna bezbjednost ili politička nezavisnost Bosne i Hercegovine i u tim predmetima gdje mogu nastupiti štetne posljedice po privredu Bosne i Hercegovine ili štetne

posljedice po samu Bosnu i Hercegovinu. Pošto Sud ne može sam zasnovati svoju stvarnu nadležnost u krivim stvarima bez proaktivne uloge tužioca, bez aktivne uloge vaših 57 tužilača ja vas pitam da li vi po članu 7 postupate u svim predmetima, gdje postoji osnovana sumnja da u inženjerskim odredbama krivim djelima mogu nastupiti štetne posljedice za državu Bosnu i Hercegovinu?

GORDANA TADI

Ja sam upravo govorila o tom članu, taj član nikada nije usaglašen do kraja, ni u ovom prethodnom dijalogu koji je vođen pod pokroviteljstvom Evropske unije. Mi uglavnom se držimo tog principa ali ipak je na sudu da odlučiti da li će preuzeti određene predmete. Mi stavljamo prijedloge sudu za preuzimanje predmeta zbog proširene nadležnosti, i mi se uglavnom toga držimo. U pravu ste, teritorijalni integritet, suverenitet, pitanje sada mnogobrojnih sigurnosnih izazova, sve je to pred nama, organizovanog kriminala koji ne poznaje granice, uglavnom za sada se držimo ovog šta imamo. Međutim, mi moramo zajedno ovaj član urediti, jer imamo ponekad različita postupanja u Sudu Bosne i Hercegovine ali ne mogu garantovati i za svakog svog tužioca da i on ne postupi uvijek u skladu sa članom 7. Vi znate da taj član 7. o kojem smo raspravljani u ovom dijalogu bio sporan. Mislim da je on veoma bitan jer to je osnovna zadaća Suda i Tužiteljstva Bosne i Hercegovine da obezbijede svim građanima sigurnost, i integritet i da su jednako zaštićeni u svim područjima na svakom kutku Bosne i Hercegovine.

DAMIR ARNAUT

Hvala, ko se još javlja za raspravu? Gospodine Helez, izvolite.

ZUKAN HELEZ

Gospođo Tadić, želim da se zahvalim što ste došli ovdje na ovo naše duženje, ne u reči saslušanje. Da vas pitamo je li stvari koje nam nisu jasne, obzirom da je vaša funkcija jako odgovornam, da ju je jako teško obavljati u ovako složenom društvu, ali smatram da se na toj poziciji može daleko više uraditi obzirom da je Bosna i Hercegovina, u Evropi na prvom mjestu po korupciji, po kriminalu, da dodamo ratne zločine koji nemaju države ili u nekom manjem obimu. Moje pitanje, zna li ja bih vas pitao direktno, ali znam da mi nećete odgovoriti, zašto je u predmetu Pandora odvojeno ili ispušteno nekoliko krupnih političkih figura, je li to ima veze što nije išla preko CMS-

a dodjela predmeta ili se predmeti kako smo prošli put uli dodjeljuju iz ruke u ruku pa tu može biti subjektivnosti kod dodjele predmeta što uvjetuje hitav daljnji proces kako će i i ali evo ovo sad na drugi način da vas pitam. Pratio sam u Španiji procese kada je Katalonija prije godinu ili dvije, kada su Katalonci vodili procese da se odjele od Španije, onaj glavni koji je to radio on je političar visokog ranga, za njim je glavni tužilac raspisao potjernicu, uhapšen je. Zašto vi sa te pozicije nikada niste to uradili iako pojedini visoki zvaničnici stalno ponavljaju da će se jedan dio Bosne i Hercegovine otcjepiti, pripojiti susjednoj državi? Ima li tu elementa krivine odgovornosti i ako ima zašto ne postupite, imate ustvari politički pritisak. Odmah da vam kažem u slučaju respirator javno sam vas podržao kad aje bio strahovit pritisak na vas od jedne političke stranke iji članovi su bili akteri te afere, da li imate hrabrosti da to napraviti? Ja u vas podsjetiti, u ovoj državi svako može da radi šta hoće, jednino, niko mu ništa ne može, takav je Ustav, jedino Visoki predstavnik i glavnog tužioca ukoliko ima elementa krivine odgovornosti. Drugo moje pitanje, pošto imaju kolege, imao sam više pitanja. Drugo moje pitanje da li je glavno optuženi u predmet diploma uopće do danas saslušan u Tužilaštvu? Ja imam informaciju da nije, a da je razlog, neko je ispustio dio prezimena pa nije tačno prezime kako se preziva taj glavnooptuženi. Moje pitanje da li je saslušan, a ako nije zaštite nije, a znamo kad se to dogodilo? Hvala lijepo.

GORDANA TADI

Ja se s vama mogu složiti u jednom dijelu pitanja, korupcija je u Bosni i Hercegovini je veoma značajno pitanje i tome pitanju dat će se i daje prioritet u radu. Ja ne mogu sada govoriti o predmetima koji su u toku i koji će se završiti konačnom tužilačkom odlukom, to je prioritet u radu Tužilaštva. Ali, ovom prilikom da istaknem da je i u tom pogledu potrebno izvršiti izmjene Zakona o krivičnom postupku. Krivično djelo korupcije nije kao takvo evidentirano u Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine. Odlukom Viskog sudskog i tužiteljskog vijeća mi smo kao tužitelji dobili odluku šta je visoka, srednja, niska korupcija i naravno zadatak Tužiteljstva je visokaa korupcija, mi znamo svi šta su to, ko su dužnosnici na nivou Bosne i Hercegovine ili eventualno Federalne, Republike Srpske, Brčko-Distrikta ako imaju određene druge stvari koje ukazuju da to treba da radi Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine. Stoga mi je žao što nisam imala više vremena, a imala sam više konstruktivnih prijedloga, ali evo kroz pitanja mogu odgovoriti. Dakle, tu bi također trebalo da se mijenja krivični zakon i u tom segmentu i ja mislim da ćemo mi to stanje u narednom periodu popraviti, jer to je naša obaveza. Naša obaveza je da gonimo počinioce krivičnih djela, a vaša

obaveza da donosite zakone da nam to olakšate. I ja otkujem da ćemo mi svi zajedno dalje u tom pravcu ići. Dakle, što se tiče krivičnih djela korupcije, ja se slažem s vama da treba da bude više, međutim postoji još jedana zabluda u javnosti. Mi imamo odjel za organizovani kriminal, privredni kriminal, korupciju, terorizam i trgovinu ljudima. Ta djela nama se ne vode kao djela visoke korupcije, nego je Visoko sudsko i tužilaštvo propisalo djela koja se odnose na korupciju, pa recimo primanje dara, davanje dara, nesavjestan rad u službi. Recimo nama ni jedna poreska utaja, pranje novca, krivična djela u kojima to ima ne evidentiraju se kao krivična djela korupcije i to je u početku, znam dok sam radila u kantonalnom tužiteljstvu, bilo je evidentirano, jer to su u pravom smislu riječi i krivična djela korupcije, sa velikim oštećenjima za budžet Bosne i Hercegovine, ali ona se ne evidentiraju. Evidentira se recimo nesavjestan rad u službi, zloupotreba ovlaštenja, davanje mita i imamo jedna spisak koji je odredilo Visoko sudsko i tužilaštvo i ja mislim da bi se i tu trebalo poraditi u okviru krivičnog zakona, da se ta nabroji koja su to djela. Da to budu sva djela gdje je oštećen budžet, ja govorim o Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine, budžet Bosne i Hercegovine i na nivou entiteta, entitetski budžeti. Mislim da u tom segmentu i zato vidite kada god ja podnosim svoje izvještaje, ti izvještaji iz organizovanog kriminala su odlični, iz privrednog kriminala isto odlični, pranje, novac mi smo skinuti sa sive liste PATFA zahvaljujući djelom Tužilaštva Bosne i Hercegovine gdje smo uložili svoje napore da se to uradi zajedno sa svim policijskim i drugim agencijama i svim onim koji rade u Bosni i Hercegovini.

Krivična djela terorizma, pa vi vidite šta je, krivična djela krijumčarenja ljudi, tako da je ovaj spisak krivičnih djela ne daje nam mogućnost da predstavimo pravi rad na predmetima korupcije. No, i pored toga i po tom spisku smatram ne samo Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine nego i sva tužilaštva i pravosudne institucije moraju dati svoj maksimalan napred zajedno sa policijskim agencijama koje prave naš rad, a u mnogome naš rad zavisi od rada policijskih agencija. Naravno, nas prati Državna agencija za istrage i zaštitu i svi drugi ali potrebno je da u tom segmentu svi zajedno, pronađemo elemente i samo na osnovu činjenica i dokaza podižemo optužnice. Vi ste u pravu u ranijem periodu i bilo je podizanja optužnica, bilo je niz oslobađajućih presuda. Dakle mi uložimo mnogo napora i truda, nakon toga dođe se do oslobađajućih presuda. Ja ne vjerujem da je i jednom tužiocu interes oslobađajuća presuda. Kolege koji su tužiocima razumije da je najviše i udarac jednom tužiocu kada sudija propita da se izriče oslobađajuća presuda, jer tužilac kada uđe u predmet on ide za osuđujućom presudom u protivnom bi donio naredbu o neprovođenju istage i obustavu istrage. To je što se tiče krivičnih djela korupcije. U ovom momentu mi radimo prilično

visoka predemte korupcije i oni e do kraja godine biti okon ani što se ti e Tužiteljstva Bosne i Hercegovine ja mislim da e se pokazati rezultati. Kako e dalje biti u drugim institucijama ja ne znam i ne u o tome ovom prilikom da se zamaram. Što se ti e predmeta Pandora koji ste spomenuli, taj predmet je naravno zaveden u TCMS sistem i u to vrijeme sam ja bilo rukovoditelj odjela za ratne zlo ine, nisam radila ove predmete. Tim predmetom su bili zaduženi dvojica tužitelja podignute su dvije optužnice i ja sada vama na to pitanje, kako i zašto je došlo, ne mogu odgovoriti, jedino na pismeni upit da se izjasni tužitelj nakon završetka ovog saslušanja u narednom periodu. Što se ti e pitanja o kojem ste govorili, pitanja govora o otcjepljenju iz Bosne i Hercegovine ja mislim da je svima jasno da je Bosna i Hercegovina suverena zemlja zasnovana na dejtonskim principima u kojima sva tri konstitutivna naroda i ostali narodi moraju imati isto mjesto, a ja u govoriti sa stanovišta pravosu a, moraju biti tretirani na isti na in. Vi znate da je Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine donijelo jednu naredbu o neprovo enju istrage u jednom ranijem predmetu u predmetu referendum u kojem su osim, kojim je bilo obuhva eno ja mislim osam lica iz Republike Srpske. Ne u sada govoriti, to su sve visokopozicionirani lica iz razli itih politiki h opcija, odmah eto da kažem, obzirom na ovu situaciju i za sve je jednako postupljeno u tom predmetu. Bila je podignuta jedna optužnica, ini mi se za lanove izborne komisije i Sud je odbio optužnicu, toliko o tome što vam za sada mogu re i. Da li je bilo izvršeno neko djelo, naravno znamo, imamo mi mnoge pri e. Jedni govore ono, jedni ono, sada se izbori bliže i jasno je da su, i retorika je malo druga ija ali za izvršenje krivi nog djela moraju biti ispunjeni odre eni uslovi. Mi smo spremni sve da radimo u Bosni i Hercegovini, a što se ti e pritisaka, ja vam moram re i, ja kada sam prihvatila ovu funkciju, zna i ja sam dvije i po godine bila vršiteljica dužnosti. Mene, Visoko sudsko i tužiteljsko vije e nije pitalo da li u ja to prihvatiti. Ja sam bila na jednom seminaru u Neumu kada mi je javljeno da sam postavljena za vršiteljicu dužnosti. Nisam ak ni znala da e moj prethodni kolega biti smijenje, ja sam se vratila i re eno mi je da preuzimam dužnost, jer ja sam bila rukovodioc i zamjenik glavnog tužitelja, rukovodilac odjela za ratne zlo ine, posao koji jako volim da radim, a nakon toga sam evo godinu i po glavni tužitelj. Ja sam navikla na pritiske. Mislim kada se prihvatit ovakve funkcije, mi moramo biti svjesni da e biti pritisaka. Mi smo takva zemlja, uvijek e neko biti nezadovoljan vašim radom, ali moram re i, problem je kada iz tih pritisaka proisteknu prijetnje, to je problem, a moram vam re i da sam ja nakon pritisaka imala prijetnje, i ja i moja porodica. Izloženi smo veoma oštrim prijetnjama, ja imam poja ano sigurnosno obezbje enje, moja porodica ima poja ano sigurnosno obezbje enje

jer kada razgovaraju oni ljudi koji treba da obezbjede sigurnost nama treba da vode ra una o sigurnosti glavnog tužitelja i njene porodice, ako sam ja glavni tužitelj, moja porodica nije u tome. Ali kada preuzmemo, znamo da to moramo podnijeti na jednak na in. Ja sam ispunjena osoba, rekla sam vam da radim, evo tridest i pet godina, da imam sina koji je doktor nauka sa 29 godina je doktorirao, zlatni je student, docent je na jednom fakultetu u Sarajevu. Imam snahu, o ekujem unu e, živijela sam toko rata u Bosni i Hercegovini i nikada prije nego što sam došla na ovu funkciju nisam imala nikakvih problema, nikad me niko nie prozvao ni zašta ali tako je vrijeme, i ja sam spremna s tim, zajedno sa svojim tužiteljima da se nosim. Moram da pohvalim Sud da je jedna prijatna koja je bila upu ena prema meni i za koju je podignuta optužnica, najprije je otužnica bila odijena, a zatim je po žalbi našeg tužiteja optužnica potvr ena i s tim e se i i na su enje. Mislim da kada se rade pritisci o tome se treba voditi ra una. Eto toliko, a što se ti e pritisaka, ja se na to ne osvr e, ja svakom želim dobro zdavlje i sre u, i porodicu i sve najbolje u životu.

DAMIR ARNAUT

Hvala vam, gospo o glavna tužiteljice pregledate li vi ili vaši najbliži saradnici sve optužnice prije nego što iste budu podignute?

GORDANA TADI

Prema našem pravilniku, mi imamo svoje akte na kojima radimo, Pravilnik o sistematizaciji randih mjesta, otpužnice koje urade naši tužitelji najprije pregleda šef odjela, odjela, kako sam vam rekla po organizacionim sistemima, a optužnice i ne samo otpužnice, sva druga akta se na osnovu toga dostavljaju samo na uvid glavnom tužitelju.

DAMIR ARNAUT

Dakle, pregledate sve optužnice.

GORADANA TADI

Ne ja ne pregledam, samo se te optužnice nakon što je pregledao šef odjela, prvo šef odsjeka, pa šef odjela dostavljaju na uvid glavnom tužitelju, to je prema našim pravilnicima, propisima i naredbama. Ja ne ulazim u meritum, ho u da vam kažem da li je ta otužnica dobra ili nije.

DAMIR ARNAUT

Recite nam šta radite sa uvidom? Dostavljaju vam se na uvid, šta radite?

GORDANA TADI

Da, ja smao paraifiram. Nakon što voditelj odjela pregleda, ja samo parafiram tu optužnicu i optužnica ide dalje prema sudu.

DAMIR ARNAUT

Ne otvorite da pregledate, to pitam?

GORDANA TADI

Pa da vam kažem, da budem iskrena, ima optužnica koje ne moram ni pogledati, ni otovriti. Mi radimo razne vrste predmeta, ali i ima i optužnica koje moram pregledati. Znae kod nas su tužitelji, ima 55 tužitelja koje bira Viskog sudsko i tužiteljsko vije e i razli ite su oblasti koje se rade. Naravno da moram pogledati i vidjeti one koje su od interesa.

DAMIR ARANUT

Koji procenat, otprilike, koji procenat pregledate?

GORDANA TADI

Kako mislite?

DAMIR ARNAUT

Pa sad ste rekli da neke pregledate koji je procenat otprilike, a koje samo parafirate bez da otvorite i pregleda?

GORDANA TADI ,

Pa da vam kažem ja ne prafirma baš sve jednostavno. Moji znaju tužitelji da ja sam dosta pedantna osoba jer vidite koliko optužnica Sud vrati, a to je iz tog razloga. Ne e sud da potvrdi optužnicu ako je bilo koji nedostatak u optužnici, ili vidjeli ste, primjetili ste u zadnje vrijeme da je bio veliko broj optužnica koja su vra ana od strane suda, samo iz tog razloga da bi optužnica sadžavala sve

elemente, da bi išla prema sudu i da bi bila potvrđena. Dakle, sve, ne samo optužnice ja moram reći i naredbe o neporovno enju istraga i obustave istraga na isti se način radi jer predmeti se u Tužiteljstvu mogu završavati na nekoliko načina.

DAMIR ARNAUT

Dakle, gledate, u tom smislu pregledate veliki procenat optužnica, je li?

GORDANA TADI

Pa ne mogu baš reći veliki, možda 20 %, da detaljno pročitam.

DAMIR ARANUT

Hajde nemojte da, mislim koje pročitate uopšte, koje pregledate, mislim to vas pitam?

GORADANA TADI

Pa recimo moram pregledati optužnice koje se odnose na terorizam, moram pregledati one optužnice koje se odnose na sigurnost ljudi, moram pregledati optužnice koje se odnose na krijumčarenje ljudi, trgovinu ljudima. Obzirom da naši tužitelji sada idu na krivična djela krijumčarenja ljudi, a to State departmenta ne prihvata, prihvata se trgovina se ljudima, tada tužitelji sve više treba da pronalaze elemente trgovine ljudima u narednom periodu, krijumčarenja ljudi pronalaze ove elemente, kako bi ispunili ovo što se od nas traži, a ja vjerujem da se u svakom krijumčarenju ljudi ima trgovine ljudima. Ljudi nemaju pasoše, nemaju hrane, spavaju naposlju i tu ima trgovine ljudima i sada idemo u tom segmentu. Hoću da vam kažem, razumijem vaša pitanja i šta vi želite da pitate. Znam i samo stručno, profesionalno radi unaprjeđenja rada i Tužiteljstva i Suda.

DAMIR ARNAUT

Ne pitam ja za razloge, ja samo pitam da li pregledate sve optužnice prije nego što budu podignute.

GORDANA TADI

Svaku parafiram.

DAMIR ARNAUT

Da li li no pregledate svaku prije nego što je parafirate?

GORDANA TADI

Li no, pregledam, da, da.

DAMIR ARNAUT

Znate zašto vas to pitam, zbog, sutkinja Kornel je u onom starom izvještaju je u poglavlju, paragrafu, u pasusu 154 rekla, glavni tužilac, vaš prethodnik. Glavni tužilac izjavio je da li no pregleda sve optužnice prije njihovog podizanja. Ukoliko je to slu aj, to bi moglo biti vršenje kontrole u cilju otklanjanja grešaka u pisanju optužnica, budu i da dosljednost nije nešto emu se pridaje zna aj. Takvi poslovi ne bi trebali biti obuhva eni djelokrugom rada glavnog tužilaca.

GORDANA TADI

E..

DAMIR ARNAUT

Ho u da vidim da li se praksa popravlja.

GORDANA TADI

Jasno je meni, izvještaj sutkinje Kornel, i prvi i drugi. Ja sam sa sutkinjom Kornel radila zajedno i na prvom i na drugom izvještaju, ja zna, svaki paragraf sutkinje Kornel, i sutkinja Kornel je dala odre ene preporuke. Svi ste to vidjeli, naravno da je meni veoma teško jer ja sam dvije i po godine bila vršiteljica dužnosti i sada u potpunosti nemam nemam zamjenike, sada imam tri zamjenika glavnog tužitelja, etvrti treba da se izabere. Kada se izabere zamjenik glavnog tužitelja koji e biti šef odjela za ratne zlo ine on e tada pregledati pa i parafirati optužnice, a vidjeli ste da je i preporuka da odmah postavim rukovoditelja Odjela za ratne zlo ine. A znate zašto to nisam uradila, jer to je veoma zna ajno, obzirom na omjer i nacionalnu strukturu zamjenika glavnih tužitelja, obzirom da sam kritikovana uvijek od strane jedne političke opcije, a ja sam prije svega ta osoba koja vodi ra una o nacionalnoj strukturi u Bosni i Hercegovini i sada je rukovodioc Odjela za ratne zlo ine lice koje sa mnom radilo, i sada ne u govoriti o nacionalnosti to bi bilo veoma ružno da govorim. Kada bude izabran etvrti zamjenik glavnog tužitelja, mi emo se, a

ukoliko jel bude ispunio sve ove uvjete. Jer Visoko sudsko i tužiteljsko vijeće mene ne pita koga će izabrati za zamjenika glavnog tužitelja, a poslije toga se otkuže da se raspoređi i da se taj rad upotpuni. To je jedini razlog sutkinje Kornel što je to navela. Ja sa sutkinjom Kornel imam izuzetno dobre odnose i ja sam prije objavljivanja izvještaja imala s njom razgovor od sat i po, i mogu reći i da je konferencija na kojoj niste prisustvovali veoma zlonamjerno bila usmjerena prema glavnoj tužiteljici, svih pet se pitanja povodom izvještaja odnosilo na glavnu tužiteljicu, a ne sadržaj. Hvala vama što ste vi iščitali sadržaj i što upućujete na to.

DAMIR ARANUT

Naravno, sada kada je u pitanju Pribeov izvještaj, paragraf 50 kaže evidentan je nedostatak političke volje u Federaciji da se uspostave posebni i nezavisni odjeli za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala u okviru Federalnog tužilaštva i Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine. To je nešto na čemu Federacija treba poraditi, to je sigurno. Nastavlja se Pribeov izvještaj, međutim, citiram, međutim ovakvi odjeli su od suštinskog značaja za složene predmete poput korupcije. Posebni odjeli, postoje u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, u entitetskom tužilaštvu Republike Srpske ali nemaju nikakve rezultate u predmetima na visokom nivou. Ovo je vrlo precizna optužba da tako kažem, nemaju nikakve rezultate. Dakle, ovdje gospodin Pribe nije čak ni pokušao to nekim diplomatskim riječima nikom reći već je precizno rekao da nemaju nikakve rezultate u predmetima na visokom nivou. Ovo je novi izvještaj, dakle iz 2019. godine, za razliku, novi u smislu za razliku od ovog kojeg sam malo prije citirao, gospođe Kornel, sutkinje Kornel, a ovaj Pribeov izvještaj je nama sa stanovišta Parlamenta izuzetno bitan jer bez njega, on je na kraju i rezultirao, manje više, onih četrnaest prepruka. Bez njega nam nema napretka ka Evropskoj uniji. Dakle, hoćemo se ovo popraviti jer mi smo ti koji smo kao pralamentarci na kraju odlučivati o svim pitanjima kandidatskog statusa koje su u našoj nadležnosti, zajedno sa Predsjedništvom i Vijećem ministara, ali i dosta stvari ovdje treba ratifikovati. Dakle, ogromne su naše nadležnosti po pitanju pristupanja Evropskoj uniji. Ovaj, hoćemo se ovo popraviti, dakle, ovo je velika zamjerka, nemaju nikakve rezultate u predmetima na visokom nivou.

GORDANA TADI

Ja, također Pribeov izvještaj izuzetno dobro poznajem. Ja sam sastala također sa gospodinom Pribeom dva puta i prisustvovala našoj zajednici koja je li što smo imali, i mislim da je

gospodin Pribe donio jedan kvalitetan izvještaj koji nama svima treba da bude putokaz kako da radimo. Nije to baš tako da nema nikakvih rezultata do unazad.

DAMIR ARNAUT

Je li gospodin Pribe pogriješio kada je napisao da poseban odjel u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine nema nikakve rezultate, je li on pogriješio tu?

GORDANA TADI

Ja da vam kažem ne u kritikovati gospodina Pribea. Ja vrlo poštujem stru njake koji rade, ali u ovoj godini mi ćemo to popraviti. Pa vi vidite da je krenula visoka korupcija, biće rezultata?

DAMIR ARNAUT

Dakle, nije pogriješio kada je ovo napisao u 2019. godini.

GORDANA TADI

Mislim da je djelimi no, jeste, ali ja se, kako bi vam rekla, toliko je on nama pomogao u svemu drugome, i unaprijedio kako da radimo. Ovo sada sve što mi radimo, radimo na osnovu izvještaja gospodina Pribea.

DAMIR ARANUT

I ja u za sada samo još jedno kratko pitanje. CMS sistem, dakle mi smo dobili, mislim da je Komisija ne jednoj od privih sjednica usvojila zaključak da zatražimo informaciju od VSTV-a, a koji je potom dobio tu informaciju od vas je sve to prosljeeno. Ukratko rekeli ste u tom odgovoru, ono što ste i malo prije rekli, da je, da CMS sistem ne prepoznaje, da nije moguće implementirati i tako dalje. Vidite sa stanovišta, nekih Evropskih standarda, sa stanovišta činjenice da smo u 21 vijeku, nije prihvatljivo dakle da jedno tužilaštvo u Bosni i Hercegovini ne može ti implementirati pogotovo što takvu strukturu ima, kada kažem u 21 vijeku onda nema sistema kompjuterskog koji se ne može dovoljno urediti i paramteri precizirati pa da se onda to prilagodi specijalnim ili posebnim parametrima Tužilaštva Bosne i Hercegovine uzimaju i u obzir tu strukturu za koju kažete da je drugačija. Ovaj, zna i vrlo konkretno pitanje imate li plan da implementirate potpuno dodjeljivanje predmeta koriste i neku vrstu kompjuterskog sistema, jer to je jedan osnov

percepcije da nema parcijalnosti. Ukoliko bubanj neki, da prafraziram, odlučuje o nečemu, a ne osoba tu je percepcija neovisnosti puno veća. Mislim sve osobe imaju subjektivnost bez obzira da li se radi o nekoj mjeri, ali kažem percepcija je jako bitna za vladavinu demokratije. Dakle, imate li planove da implementirate bubanj, da budem vrlo krektni, u smislu dodjeljivanja predmeta putem elektronskog CMS sistema bez ikakve, ili ukoliko je apsolutno neophodno sa minimalnom ljudskom intervencijom.

GORDANA TADI

Pa naravno, to bi meni bilo najlakše.

DAMIR ARANUT

Imate li plan?

GORDANA TADI

To nije pitanje samo za mene. Ja sam u svom uvodnom izlaganju to objasnila. Prema Visokom sudskom i tužilaškom vijeću koje je nosilac svih sistema u Bosni i Hercegovini upućen je zahtjev da se unaprijediti CMS sistem, za Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine i moram reći da imam plan da su i neke međunarodne organizacije pružile u tome pomoć i evo upravo je dana, ja mislim, bio upravni odbor Eufor Justice kojem nisam mogla pisustvovati iako sam član tog upravnog odbora, koji će nam u tome pomoći i sagledati ćemo na čime kako je to u Francuskoj, kako je to u drugim zemljama. Nažalost mi moramo postupati po preporukama međunarodnih eksperata. Znae kada imate šest timova ratnih zločinaca po područjima, ali to nije moje, to treba da rade, drugi stručnjaci i plan je da se to uradi. Ja mislim da i VSTV ima volju da to završi, a naravno i uz pomoć naših međunarodnih donatora i stručnjaka, a i doma ih, imamo i naše stručnjake koji bi možda mogli doći u Tužiteljstvo, ponuditi svoje usluge pa da mi pomognu u svemu tome.

DAMIR ARANUT

Zna i moguće je, samo nije urađeno još uvijek?

GORDANA TADI

Pa ja mislim da je moguće, ali vjerujte mi da će trebati vremena obzirom na sistematizaciju.

DAMIR ARNAUT

Koliko?

GORDANA TADI

Ja ne mogu procjeniti, to nije moje, trebalo bi izvršiti određenu analizu.

DAMIR ARNAUT

Je li onda problem, uputili ste zahtjev VSTV-u, je li problem u VSTV-u?

GORDANA TADI

Ne, nije problem u VSTV-u, oni zajedno sa nama rade projekat Eufor Justice, ovaj Ademir Suljagi, on je nosilac svih projekata u VSTV-u, on je direktor sekretarijata VSTV-a i zajedno sa nama oni će raditi na tome da to uspije. Mislim da pilot projekta je krenuo za Brčko Distrikt, s obzirom da nije svugdje to implementirano tako kako je rečeno, svaka sredina ima svoje različitosti. Pilot projekat ide za Brčko Distrikt, a zatim Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine i Državna agencija za istrage i zaštitu.

DAMIR ARNAUT

Pa možemo li to otkrivati, recimo u idućih tri godine?

GORDANA TADI

Pa može naravno, ja se nadam. Mislim sad sam rekla, mislila sam da ćete reći neki kraći periodi. Ja se nadam da, ukoliko se svi ovako aktivno uključimo i naravno uz pomoć, kao što sam rekla ovdje trebaju IT stručnjaci, trebaju određeni programi, vi se u to najbolje razumijete i svi oni koji nam mogu u ovome pomoći su dobrodošli, i Visokom sudskom i tužiteljskom vijeću i nama, a i međunarodna zajednica je to prepoznala i nudi projekat. Ja se nadam, ja se nadam čak prije ako bi se mi ovako svi uspjeli organizovati da to završimo.

DAMIR ARNAUT

Pa bilo bi poželjno što prije. Međutim, svi su ovi programi vezani, spomenuli ste i novac, ovaj problem je sa činjenicom da organi Evropske unije razmišljaju o obustavi novca VSTV-u ukoliko

se stanje u pravosuđu ne popravi. Ja se bojim da ne dođemo u tu situaciju da nam ljudi obustave novac, a ovaj da onda se to ne može nikako završiti jer onda nema novca. Zbog toga urgiram ovo koliko je ovo bitno.

GORADANA TADI

Što se tiče pomoći pravosudnim organima, ja moram da se zahvalim svima me unarodnim i doma im donatorima, ali ja se prvenstveno u ime Tužiteljstva Bosne i Hercegovine. Ja od kada sam postala tužiteljica, mi smo jedno otvoreno tužiteljstvo i znaju svi me unarodni predstavnici da su uvijek dobrodošli sa svojim projektima i oni dobro prate ono što bi nama bilo potrebno i za, novac od Evropske unije bilo je potrebno da se usoviji državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina i moji tužioci, a i ja lično sam u estvovala u tome da se državna strategija, izmjenjena, u krajnjem slučaju ne odgovara Tužiteljstvu, bude usvojena zbog ovih preporuka Evropske unije i stoga pomoć, svaka pomoć je dobro došla. Mi smo jedna od najopremljenijih institucija i mnogi u regiji nama zavide, vjerujte i u Srbiji i u Hrvatskoj. Ja sam obišla, imam izuzetno dobru saradnju i u estvujem na mnogim regionalnim konferencijama, da odem. Mi čak prednjačimo što se tiče opreme i svega u odnosu na druge, zahvaljujući našim me unarodnim donatorima. Mi imamo još nekih uslova, sad ja govorim sa strane Tužiteljstva jer sam glavna tužiteljica, recimo da po državnoj strategiji prebacimo manje složene predmete na entitetska tužiteljstva i tužiteljstvo Brčko Distrikta i da time omogućimo brže rješavanje predmeta. I to je jedan od uslova za nasatavak projekta IPA 2019. Nama je 6.10. dvadeset uposlenika putem IPA-e ove ranije, prestalo sa radom i očekujemo da se taj projekat nastavi, i ja sam dobila naznake, ustvari i zvanice odgovore da će se taj projekat vezano za ratne zločine nastaviti. Ja očekujem da ćemo mi ispuniti uslove i da će nas pratiti, i da ćete nas pratiti i vi, jer nama je neophodan finansijska pomoć doma ih institucija, a naravno i me unarodnih organizacija i ja mislim da ćemo mi svi u tome zajedno uspjeti.

DAMIR ARNAUT

Ja ne vidim mogućnost, kad bi se ovdje tražilo još novca da se taj CMS uspostavi da to ne bi prošlo. Tako da ne bi bilo loše da uputite zahtjev. Izvolite gospodine Begiću.

ZLATAN BEGIĆ

Zahvaljujem predsjedavajući gospođi Tadić, dakle krećući se u okviru nadležnosti ove Komisije, ja u vam postaviti tri pitanja. Mislim da se na njih može kratko odgovoriti. I dođemo jedno po jedno, i četvrto pitanje koje se tiče percepcije, naravno u mjeri u kojoj vi možete o tome govoriti. Prvo pitanje, kazali ste da bi bilo dobro osnovati apelacioni sud, šta mislite da li bi bolje rješenje bio Vrhovni sud sa stanovišta jednakosti građana pred pravnim poretkom, ujednašavanje prakse i tako dalje?

GORDANA TADIĆ

Ja sam rekla apelacioni sud, ali što se mene tiče i Vrhovni sud. Htjela sam da kažem da treba da bude jedna vrhovna instanca, sudska instanca.

ZLATAN BEGIĆ

Zahvaljujem. Drugo pitanje, kako vidite normiranje tužilaca i u vezi s tim normiranje sudaca jer često puta sud zavisi od akcije tužilaštva i da li bi tu trebalo napraviti neke zahvate, i jedno podpitanje, evo u okviru ovog pitanja, da li smatrate da određene norme koje su na nivou akata VSTV-a možda treba izdvojiti na nivo zakonske norme?

GORDANA TADIĆ

Pitanje normiranja je regulisano od strane Visokog sudskog i tužilačkog vijeća i ja otkad radim uvijek su norme u Tužiteljstvu postojale i moram reći da i ranija tužiteljstva gdje sam radila i ova, mi uspijemo ostvariti normu otprilike oko 120 do 140 %. Veoma je složen slučaj normiranja i tu tužitelji, a naravno i ja kao glavna tužiteljica, normiranje povlači i ocjenjivanje, provodim dosta vremena ali sam zajedno sa svojim saradnicima uvijek uspijevala to završiti. Što se tiče normiranja to nije do sada bio neki problem za Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine jer smo mi imali određene promjene u međuvremenu, ali zbog toga što smo mi bili proaktivni u tom smislu. Kada sam bila rukovodilac u Odjelu za ratne zločine, mi smo uputili Viskom sudskom i tužilačkom vijeću da nam se smanji norma i u tom trenutku je Visoko sudsko i tužiteljsko vijeće smanjilo normu. Ja znam šta vi sada pitate, sud se drugačije normirao, ja ne nisam u to ranije upuštala jer imamo dovoljno obaveza u svojoj instituciji, nego pratim ovo kroz medije i sada ja, ne znam da li je to po standardima evropskim, da li su se i sudci trebali normirati i da su imali određene primjedbe na naše normiranje, nego norme suda. Ja moram reći da jedan tužitelj Tužilaštva Bosne i Hercegovine

treba da završi otprilike šest KTRZ predmeta. Ovo ne govorim sada samo o optužnicama, da vas ne zamaram, to će biti tri optužnice i nekoliko negativnih odluka ali koliko sam razumjela Sud Bosne i Hercegovine, oni su trebali da završe tri ili četiri predmeta godišnje, ratnih zločina da bi im se to uvelo u normu. Ja mislim ovako da se tužitelji, svi tužitelji Tužilaštva Bosne i Hercegovine i redom trebaju normirati na isti način, a ja se ne bih upuštala u normiranje suda, jer sudovi trebaju biti formirani na drugačiji način, ne trebaju se vezati uopšte za naše normiranje, nego opet po sistemu jer svi ostali sudovi u Bosni i Hercegovinu su normirani i ocjenjivani. Mislim da je to jedan problem koji će Sud i VSTV prevazići. Ja se barem tome nadam, i naše norme su visoke postavljene ali mi se borimo da to ispunjavamo, da se to od nas traži i moramo ići naprijed, to je to.

ZLATAN BEGI

Zahvaljujem, dakle ovaj drugi dio pitanja, jedan dio regulative koji je veoma bitan za funkcionisanje pravosuđa donosi se na nivou VSTV, da li smatrate da je dobro da to tako i ostane, to je naravno fleksibilnije, prilagodljivije ali otvara mogućnost većih zloupotreba ili je bolje da se neka od regulativa digna na nivo zakonskih rješenja? Naravno, odgovor nije jednoznačan.

GORDANA TADI

Pa ja ne bih u to ulazila. O tome bi vam mogao reći i Predsjednik Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, ja mogu, jel govoriti sa naših standarda. Evo ja sam govorila recimo da se predmeti korupcije, evo VSTV je išao ispred zakona pa je odredio koji su predmeti korupcije. U zakonu imamo jedno poglavlje, sve to treba sinkronizovati, usaglastiti, ne znam sada na što konkretno mislite, jer ja se ne bavim pravo da vam kažem ni VSTV-om ni Sudom. Meni je sasvim dovoljno posla u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine. Nas je 228, 58 tužitelja i mogu vam reći, u ovom momentu najstabilnija i najjača pravosudna institucija.

ZLATAN BEGI

Predzadnje pitanje, rekli ste da bi možda trebalo izvršiti određene promjene kada je riječ o VSTV-u, možete li nam dati naznake koje su to promjene, kako bi se mi eventualno mogli fokusirati pored ostalih, elemenata koje su vaše kolege ovdje iznijele? Dakle, kakav je vaš utisak, imate li kakve

naznake šta bi se u tom smislu trebalo uraditi od strane zakonodavne vlasti da se unaprijedi vladavina prava, funkcionisanje pravosuđa, uključujući i Tužilaštvo, naravno.

GORDANA TADI

Ja sam u prethodnom izlaganju iznijela ono što se ti e Tužiteljstva Bosne i Hercegovine i istakla sam da bi se trebali birati karijerni je li tužitelji, evo sada da govorim za Tužiteljstvo, jer kada dolazite u jednu instituciju kao što je Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine, to svaki tužitelj treba da smatra vrhom svoje karijere. Me utim, zbog sve ove situacije, pritisaka, stalne negativne percepcije, jasno je da i za tu percepciju, rekli ste da ete postaviti pitanje, sve više tužitelja koji su sada i mla i na vrhu svoje karijere odlučuju da idu na druga radna mjesta, da prelaze u niže sudove što je recimo ovaj prazno. Zna i u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine, Sudu Bosne i Hercegovine, morali bi biti najbolji, najposposobniji i najja i kadrovi. Tada bi bilo lakše i rukovoditeljima i naravno glavnom tužitelju. Rekla sam također, finansijske kartone, da finansijske kartone koji oznaavaju osnovni integritet tužitelja i sudca, da li to treba VSTV ili vi, da li to treba ozvani iti, javno. Eto u ovom momentu šta bi još moglo. Evo unaprije enje T CMS sistema o kojem sam govorila. I ja samo mogu re i da u ja kao glavni tužitelj, da poštujem ove propise koji su sada i radim, naravno, kao i svi nosioci pravosudnih funkcija radim na osnovu ovih propisa. Kakvi se propisi donesu, da emo mi poštovati i raditi po istim propisima.

ZLATAN BEGI

I evo, posljenje moje pitanje. Dakle, meni je sasvim jasno u kakvom društvu mi živimo, meni je jasno u kakvim okolnostima rade i sudije i tužioci. Nit su to idealne okolnosti nit je idealno okruženje. Imate li vi percepciju, naravno ukoliko nam to možete re i, ili imate li uopšte saznanja ukoliko možete uopšte o njima govoriti? Da li se pravosuđe, gledaju i po svim linijama pre esto koristu u svrhu međusobnih političkih obra unaja? Ako je to slu aj, kako se proti toga boriti, a ako to nije slu aj kako tu percepciju prmjjeniti, jer evo i ja imam tu vrstu percepcije? Hvala vam lijepo.

GORDANA TADI

Hvala i vama. Ja kao glavni tužitelj ne bih smjela govoriti o bilo kakvim političkim obra unajima ili tu i vi znate o tim političkim aktivnostima više od mene. Percepcija u javnosti se stvara zbog odre enih predmeta, ali naravno da predmeti moraju izlaziti u javnost. Jasno je meni, evo danas

ovoliko medija prati naš rad, i treba da se zna ono što se zna. Mislim da su nekada preuranjene te reakcije koje onda dovode do određenih problema. Evo ja u sada reči i svoju ličnu percepciju, ne kao glavna tužiteljica, nego, ide se tuk na utuk, ovaj kaže ovo, onda onaj drugi ono, ali nas kao nosioce pravosudnih funkcija, ono što sam malo prije rekla to ne bi smjelo utjecati i mi se na to ne bi smjeli obazirati. Ja nikada nikoga ne uuvrijediti, bez, niti u mu riječi i bez obzira šta mislio o meni i bez obzira da li me vrijeđao, da li iznosio netačne podatke, ja u se samo kroz institucionalne načine boriti za svoja prava.

DAMIR ARNAUT

Gospođo olo je zamolila za još jedno pitanje. Izvolite, a onda gospođa Marinković Lepi.

ALAMA OLO

Gospođo tužiteljice oprostite molim vas ali iz diskusije sam ponukana da vas pitam još jedno pitanje. Ranije nije postojala odredba koja je obavezivala glavnog tužitelja da parafira optužnice jer tužioci su ljudi koji polože zakletvu da savjesno i zakonito rade svoj posao i oni, svaki postupaju i tužioc potpisuje svoju optužnicu. Da li mislite da je ta odredba dobra i da li vi kao glavna tužiteljica možete pregledati suštinski optužnicu koja broji stotine strana, koja u sebi sadrži iskaze u jednom predmetu sam vidjela u izvještaju Korner, 477 svjedoka. Da li možete kvalitetno izvršiti uvid kada postupaju i tužilac obrazlaže svaki materijalni dokaz, sve ono što je svojim objektivni, i ulnim i vidnim opažanjem ovaj ustanovio, i je li ta odredba uopće svrsishodna, i potrebna i da li ona možda stvara jednu bolokadu u procesu slanja optužnica prema sudu, s bozirom da imate 57 tužioca, da mjesečno urade samo po jednu optužnicu to je 57 optužnica koje vi morate pregledati, a njihova norma je puno veća. Mislim nekada je bila 14, ne znam koliko je sada, kolika vam je norma. Tako da mislim da ta odredba nema nikakvog smila, ali voljela bih da je vi prokomentirate?

GORADANA TADI

Mi ćemo u narednom periodu raditi izmjene Pravilnika o oraganizaciji i sistematizaciji. Pravo da vam kažem nikako da stignemo. Krenula je ova korona, krenemo na jedno pa onda se desi nešto drugo. Dođe do određenih izmjena, dođe, kao što sam rekla, ove timove za ratne zločine, ispoštovati i se preporuke sutkinje Korner, također dođe do spajanja Odjela 2 i 3, planiramo da postavimo

po dva rukovoditelja u ta dva odjela, sada odjela koja budu, a i sada, zna i rukovodioci odsjeka, a rukovodioci odjela provjeravaju materijalnu tu stranu. Naravno da ja to ne mogu niti je to čak ni sudija za prethodni postupak ne pogleda pa je potvrdi ili ne potvrdi jer ako on ima kombi dokumentacije, a određeno vrijeme i tu zakon treba mijenjati. Da to pogleda on ako nije stigao on vrati optužnicu pa dobije još malo vremena da se ispravi. Ali, ja ne krivim sudije, takav je zakon, imaju određene rokove. Ja u narednom periodu, zajedno sa svojim saradnicima, planiram da mijenjamo normativne akte, da mijenjamo pravila, i kao što je i primjetila sutkinja Korner da izuzetno zalaganje u svemu ovome, moram podijeliti sa svojim najbližim saradnicima i putem obaveznih uputstava završavati ove stvari. I to će biti veliko olakšanje i za mene.

DAMIR ARNAUT

Gospo o Marinkovi - Lepi , izvolite.

MIRJANA MARINKOVI – LEPI

Ja vas tako čer srda no pozdravljam i zahvaljujem na vašem dolasku. Meni je jako drago da ste ovdje spomenuli i dakle rekli da imate izvrsne uslove za rad i da imate veliku pomoć meunarodnih organizacija, meunarodne zajednice, i generalno pravosuđe to uživa, i onda malo čudi percepcija javnosti da pravosuđe jeste neka najslabija karika u lancu u našoj zemlji jer velike pare su i do sada potrošene u reformu pravosuđa, a barem, opet kažem percepcija je da nisu postignuti efekti. Tako čer, rekli ste da je tužilaštvo otvoreno, me utim mi smo na svjedočuju predstavnika Udruženja novinara upravo čuli suprotna razmišljanja, da i nije baš tako, da rijetko izlazite u medije. Ovo govorim samo dobronamjerno u smislu da bi se možda vašim čeršim istupima i eventualno nekim objašnjenjima, opet ne ulaze i u meritum spora, ovaj možda pomoglo da se ta percepcija mijenja. A sada ču postaviti konkretna pitanja. Naime, pripremaju i se inače za salušanje svjedoka malo sam čitala i određene stručne radove i, ja jesam pravnik ali nisam radila u pravosudnim institucijama i dekla, pogotovo mi krivi no pravno nije specijalnost, ali evo, konstovano je u jendom naučnom radu da tužioc i imaju ogromnu moć nad kojom se, kako je tamo rečeno, nema nikakve kontrole, u smislu slobodnog pokretanja istrage, kada će se i protiv koga istraga obustaviti, koga će se optužiti, kada i hoće li se odustati od optužnice i tako dalje. Da li samtrate da je ovdje i u ovakvoj slobodi i ovakvom zakonskom rešenju da se možda tu kriju eventualno mogu čnosti za političke uticaje, jer evo kažem ne čemo ulaziti u postupke, ali je

obrazlažu i se ova odredba konkerento u tom radu je navedeno da se neki elnici stranaka, političkih, nikada nisu procesuirali bez obzira što su postojale određene činjenice i upletenost u određene afere. Također, to bi bilo jedno. Hoćete li da sva tri ili?

DAMIR ARNAUT

Hajte samo postavite sva tri, iskustvo je da poslije puno brže ide rasprava.

MIRJANA MARINKOVI – LEPI

Da možda i te brže.

DAMIR ARNAUT

Možda se neka mogu objedinti.

MIRJANA MARINKOVI – LEPI

Dakle, ono što je, što je stalna tema u javnosti to je dužina trajanja postupaka i činjenica da mnogi postupci pogotovo kad su vezani uz određene političke aktore vrlo često odu u zastaru. Dakle to je, je ova jedno od pitanja obzirom da je i meni iskreno malo nelogično da predmeti stoje određeno vrijeme i da odu u zastaru, da nam to obrazložite i ja bih pitala kako vi ustvari poimate neovisnost, znate puno se sada govori o neovisnosti pravosuđa, a inače nekada da se ta neovisnost pretvara u to da niko nikome ne odgovara i da dakle se ne smije ni dirnuti ni na koji način u pravosuđe jer su oni nezavisni. Mislim nezavisnosti da ali odgovornost, na in ustvari na koji ljudi koji obavljaju pravosudne dužnosti treba da polažu određene račune, ako ništa onda građanima ove zemlje. I, da li je, da li je moguće aktivnija uloga inače zna i ljudi koji su na pravosudnim funkcijama, dakle proaktivna uloga u predlaganju u predlaganju izmjena zakona. Mi smo ovdje od niza svjedoka čuli da bi trebalo to i to da se to nekada prije čak i pokušavalo i tako dalje, pa nije nailazilo na odobravanje. Dakle, da li imate i svoju asocijaciju, udruženja, tužioca, ima te svoje konferencije, naučne skupove? Da li je tu moguće proaktivnija uloga upravo u smislu izmjena zakona, jer evo i vi ste nam danas iznijeli jel šta bi bar u nekim segmentima trebalo mijenjati. Dakle, malo je udna pasivizacija pripadnika vaše struke. Jer mi u Parlamentu, da donosimo propise i donosimo izmjene propisa ali samo kada nama dođu u ruke, a ovaj Zakon o sudskom i tužila kom vije u

donijet je ne znam i kad, a nije nama još došao u ruke. Inače se ti neki propisi nekad gube u šubi i bespuđu ovog našeg sistema.

DAMIR ARNAUT

Hvala, gospođo Tadić, izvolite.

GORDANA TADIĆ

Hvala vama. Prvo da odgovorim na prvo pitanje. Što se tiče tužitelja i njihove uloge za istrage, tužitelji su tu ulogu dobili 2003. godine izmjenama Zakona o krivičnom postupku, i to preko nas. Tada nismo bili spremni na to, ali od tada smo imali velike edukacije od strane svih međunarodnih aktera da uključimo tu dio anglosaksonskog prava. Vježbali smo danima na tim seminarima, uvodnu, završnu riječ, ispitivanje direktno, unakrsno i nije to nimalo jednostavno, bez obzira koliko su tužitelji bili spremni ili nesprenni na tu reformu od 2003. godine. Naravno do tada je bio istražni sudac i u to vrijeme istraga je data i prebačena na tužitelja. U početku nama je to stvaralo velike probleme je to je bila velika poteškoća za nas. Međutim, 17 godina je prošlo i tužitelji su ušli u taj način rada. Mislim da oni to ne smatraju nikakvom ulogom i nad predmeto ili nad. Oni moraju tako da rade. Kada dobiju prijavu, ne mora ići istaga, nakon provedbe može ići naredba o obustavi, naredba o neprovođenju istrage, znači ne mora ni doći do istrage. Tužiteljski predmet se može riješiti na nekoliko načina, podizanje optužnice, zatim i nakon prijave ukoliko provjeram utvrdite da nema djela, donosi se naredba o neprovođenju istrage. Ukoliko se donese istraga, ta istraga se može završiti pokretanjem istrage ili obustavom istrage. Ništa, prema tome sva ta ovlaštenja mi crpimo iz zakona koji je sada na snazi. Naravno mi postupamo po kodeksu i etici i svaki tužitelj ne bi smio zloupotrebjavati je li na bilo koji način taj svoj rad. Ukoliko bi do toga došlo imamo Ured disciplinskog tužitelja i koji može dalje postupati. Naravno svi podnesci i zahtjevi koji stizu se dostavljaju, nema predmeta u laticama, svaki tužitelj je zadužen predmetom i svaki tužitelj mora završiti svoj predmet na jedan od ovih načina koje sam navela, a u skladu sa činjenicama i dokazima do kojih dođe u svom radu. Mislim da je tužiteljski posao zapravo od tada zaista, zaista veoma težak posao jer tu ima raznih aktivnosti i raznih uloga, i ja to ne bih rekla da je to uloga, to je ustvari alat i pomoć tužiocu da dođe do pravih činjenica i dokaza. Mi u istrazi nismo samostalni, u istrazi mnoge naredbe moramo tražiti od suda. Naredbe povodom privođenja, pretresa, pratite eto znate, većina je i pravnik ovdje među nama. Dakle, nije to apsolutna uloga

tužitelja, i estu tu postoje razlike u odre enim stvarima, ali se institucije moraju uvažavati jer svako u okviru svoje nadležnosti mora postupati. To je bilo prvo pitanje.

MIRJANA MARINKOVI – LEPI

To bi bilo u idealnim uslovima (isklju en mikrofon)

GORDANA TADI

Ja.

DAMIR ARNAUT

Mikrofon, mikrofon, samo.

MAIRJANA MARINKOVI – LEPI

Na svjedo enju je iznijet primjer da recimo u predmetu Dragi evi nije podignuta optužnica preko, sad e kažu hiljadu dana. Ja to nisam ni znala, sve sam mislila da se vodi predmet, a ustvari nije ni podignuta optužnica. To je samo primjer ne želim da ovo....

GORDANA TADI

Ja sam vama rekla na koji na in se završavaju predemti. O tom predemtu o kojem govorite ništa ne mogu govoriti, ali Zakonom su predvi eni odre eni rokovi i šta treba postupati u tim rokovima. Nije istraga neograni ena za tužioca, on ima rokove i sada novim izmjenama ZKP-a koje se odnose na druge stvari, donesena je izmejan za, ranije to radio kolegij, sada da vas ne zamaram ti, zna i oko produženja istraga ako se ne završi u odre enom roku, pa onda sud kontroliše odre ene stvari, a u tom konkretnom slu aju ja ne mogu odgovarati. Što se ti e percepcije javnosti, meni je jasno da ja prije svega sam građanin ove zemlje, a to što sam glavana tužiteljica zna i da sam i građanin i sve ostalo, kao i druge, i majka, i supruga, a uskoro i baka, da ja gledam vijesti, portale, vrlo sam informisana o svemu, ne propuštam ništa, osim toga informisana sam i iz drugih izvora. Možda sam jedna od najinformisanijih osoba u Bosni i Hercegovini sa svih strana, ali percepcija bi bila mnogo gora kada bih ja iznijela sve ono što ja znam, ali naravno da to ne u iznijeti. Radim na tome da kroz naše, u našim aktivnostima da se stvari te popravljaju. Recimo jedna od percepcija. Uvijek se u javnosti kaže ne rade se najteži predmeti u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine, a eno tamo borac

osuđen za dva metra drva. To je najčešće, ali jasno je onima koji se bave ovim poslom u pravosuđu. Razgraničenje su nadležnosti. U Krivični zakon Bosne i Hercegovine nema, opšte krivično djelo, to je na entitetskim tužiteljstvima, i što se tiče toga, sada, uvijek se tu pravi neka paralela, evo ovamo ne kažnjava nekog, a ovo lice koje je tako prošlo. A to je, taj slučaj je za kantonalna i okružna tužiteljstva i tužiteljstvo Brčko Distrikta. Ja sam radila od općinskog tužiteljstva, od stručnog saradnika do ovog sada, ja sam to sve prošla i 10 godina u odjelu za korupciju u Tuzli i ratne zločine, i sve vrste predmeta. Ja ne bih mogla rukovoditi ovom institucijom da nisam sve to prošla. Međutim, zašto prethodni tužitelji nisu mogli izdržati.

DAMIR ARANUT

Izvinjavam se da vas pitam, obzirom da proističe iz rasprave, možda nešto jako bitno, percepcija bi bila puno gora kada bi ja rekla sve što ja znam. Je li to znači da je stanje u pravosuđu gore i od trenutne percepcije?

GORDANA TADI

Ne, ne, ne govorim ja o stanju u pravosuđu. Ne govorim o stanju u pravosuđu, nego o informacijama koje ja kao glavna tužiteljica raspolazem. Ne govorim o stanju u pravosuđu, nemojte to pogeršno i da vežete te.

DAMIR ARNAUT

Ne pitam zato, al percepcija bi bila gora kada bi iznijela sve što znam. Percepcija je gora?

GORDANA TADI

Ne znam kako bih vam to rekla, ne percepcija javnosti, nego građani Bosne i Hercegovine, trebaju da budu sigurni i da vjeruju u sistem i u sve nas. Evo sada imamo pitanje migranata, vi znate svi u kojoj smo situaciji, većina možda i ne zna ja sam rukovodilac udarne grupe za trgovinu ljudima i migracije. Ja sam pitanje ilegalnih migranata, ovakva situacija kakva jeste, nama je dužnost najprije da zaštitimo naše građane, pa migrante, tu imamo socijalni aspekt, pa sigurni aspekt, eto o tome sam htjela da govorim. Ali, naši građani moraju da se osjećaju bezbjedno i sigurno, jer ja osim što sam glavna tužiteljica, rukovodila sam i radim još neke druge aktivnosti koje su u mojoj

nadležnosti po službenoj dužnosti. Rukovodilac sam udarne grupe za bobu protiv terorizma, tu tako er dajem zna ajan doprinos, povratak žena sa stranih ratišta sa stranih ratišta.

DAMIR ANAUT

Bil se osje ali sigurno kad bi gra ani znali to što vi znate, bil se osje ali sigurnije?

GORADA TADI

Gra ani trebaju da se osjeaju sigurno i ja mislim, policijske agencije i tužilaštva su spremne odgovoriti svakom izazovu koji se stavi pred njih i ja da ne mislim tako ne bi bila moja sva porodica šira i uža u Bosni i Hercegovini.

DAMIR ARANUT

Gospodin Begi , izvolite. Izvinjavam se, samo da, da nastavite.

GORDANA TADI

Vi ste. Samostalnost, da. E samostalnost tužilaca je nešto što vu e iz tužila ke funkcije, kada je bila reforma 2003. godine, tužitelji i sudci su dobili, kako bi rekla, naknade i plate koje odgovaraju da bi oni bili potpuno nezavisni i samostalni u svom radu. Svaki tužilac i sudija, treba tako i da se ponoša. Dakle, smostalnost tužioca osim kodeksa, eti kog kodeksa, koji svaki tužilac potpiše zatim, evo kad smo ve došli da kažem i ovo vezano za nakndae sudijama i tužiocima što je ostalo, drugo itanje u domu. To je isto bio veliki problem, u tom segmentu su se tužioc i sudije smatrali neravnopravnim u odnosu na sve druge na dravnom nivou, a tužbama su se i kamate i sve tako da je veoma zna ajno da se i taj zakon usvoju. Sve su to vidovi samostalnosti tužilaca, me utim nisu svi ljudi isti, i tužioc i sudije su ljudi, da li e neko podle i nekom pritisku ili ne e, ali to uvijek do e izraž a i na kraju se ipak prepoznaju te stvari ukoliko do e do toga. Pitali ste me, za zakone koje trebaju proaktivnu ulogu. Ja moram re i da glavna tužiteljica u Bosni i Hercegovini ima izuzetno proaktivnu ulogu, svi moji tužitelju, u stvari ne mogu re i, ali tužitelji koji se isti u u radu u edukaciji, u estvuju u mnogim radnim tijelima prilikom pripremanja zakona koji se ti u pravosu a, pa kako sam izme u ostalog rekla za ratne zlo ine, za organizovani kriminal, za ovu strategiju, za krijum arenje ljudi, sve ovo što je sada aktivno, sve te radne grupe, sva razna ministarstva koja su zadužena, traže predstavnike našeg tužilaštva i uvijek neko od mojih tužilac

ide i to onaj ko dobro poznaje tu oblast, međutim od nas, mi sam učešćujemo u tome, čak nemamo, ne nekad nemamo, uglavnom nemamo pravo glasa. Učešćujemo kao eksperti to ide dalje prema ministarstvima koja su zadužena da šalju da to ide u proceduru, dalje, i ja vas sada ne bih dalje, možda ministra pravde, ministra sigurnosti ili druge ministre, zavisno iz koje resora možete pozvati i pitati za tu oblast. Ali ja moram reći da su tužitelji jako proaktivni i u tom segmentu mi omogućavano ono što nama smeta, što nam koristi i rad, i onda mi to pokušavamo kroz ove strukture i uspjeli smo u nekim stvarima u tome.

DAMIR ARANUT

Ja se izvinjavam gospodine Begoviću, zamjenik predsjedavajućeg, gospodin se javio za komentar malo ranije pa ću se vratiti na vas. Izvolite gospodine Mektiću.

DRAGAN MEKTIĆ

Dobro, hvala vam na dat nekakav svoj komentar. Principijelno neću postaviti neko pitanje pa ne znam da li ćete vi komentarisati to što ja sada budem iznio. Prvo posatavili ste nekoliko netačnih kvalifikacija ovdje, kad ste pošli u uvodnom dijelu kad ste rekli da su izvještaji tužilaštva usvojeni, čini mi se za 2016., 2017., i 2018. godinu u Parlamentu Bosne i Hercegovine, a ja koliko znam Parlament Bosne i Hercegovine ne raspravlja o izvještajima pravosudnih institucija, već se Parlamentu dostavljaju informacije, koje se kao primek znanju, što u suštini ne znači ništa. Tek toliko da ne obmanjete samo ovdje medije i javnost i tako dalje. Govorili ste o prijedlogu VSTV-a da je izradio novi prijedlog o, izmjene i dopune zakona o VSTV-u, i ja koliko sam vidio te izmjene i dopune zakona o VSTV-u koje je izradio VSTV se odnos samo na nove privilegije i beneficije. Ni jedne druge suštinske promjene u to zakonu nije bilo i to je to što vi priimate sada o tim naknadama i toliko o tim izmjenama i dopunama zakona o VSTV-u. U svom uvodnom izlaganju ste rekli da cijenite ovaj Parlament, a sjećam se dobro kad ste bili na nekoj od sjednica Parlamenta, u Parlamentu, gdje se raspravljalo upravo o radu Tužilaštva Bosne i Hercegovine, vi ste iza govornice, dole u bijeloj sali Parlamentarne skupštine rekli, zar vi nemate pametnijeg posla u vrijeme Korone nego da raspravljate o situaciju Tužilaštva. Korona u jeku, a vi kažete raspravljate o informaciji Tužilaštva Bosne i Hercegovine, na taj način potcjenili i derogirali ovaj Parlament Bosne i Hercegovine. Ne shvatljivo mi je koliko ste puta ponovili mi planiramo, mi ćemo u narednom periodu. Pa vi planirate od 2003. godine, pa šta vrijedi od toga što vi nešto

planirate i što ćete uraditi nešto u narednom periodu. Vi vidite kakva je situacija u ovoj državi, vidite da ne postoji pravna država, vidite da ne postoji vladavina zakona, a vi planirate, planirate i samo planirate. A evo, samo još da kažem, kratko u iznijeti jedan komentar. Mislio sam samo nešto da kažem o pandori ali ne u nego samo je jedna tu strašna činjenica. Kad je saslušan jedan čini mi se osumnjičeni u slučaju pandora, sutradan je iz Tužilaštva izašla ta izjava, na 23 strane je bila objavljena na društvenim mrežama, pa vi onda možete znati kakva je situacija i reći jedan frapantan podatak koji sam neki dan čuo ovdje kada smo na zadnjoj ovoj sjednici slušavali novinara Sinišu Vukelića, on je glavni i odgovorni urednik jednog, nekog medija i tako dalje, ali ono što je on tada rekao je tašno, ali ja vjerujem da je to strašnije u stvarnoj situaciji, a on je kazao ovako, a on se bavi isključivo istraživačkim novinarstvom i bavi se istraživanjem kriminala, da kažem tako, korupcije, korupcijskog kriminala. Istraživački novina veoma renomiran, objavio je stotine i stotine istraživačkih priča o kriminalu i korupcije, i kad sam ga baš ja pitao, dobro za taj vaš novinarski staž koliko se vi bavite, je li vas ikada i jedan tužilac pozvao da konkretizujete tu svoju priču, da podastrete argumente, da podastrete dokaze, jer do tužioca ne mora uvijek da stigne prijava, može se tamo da dopre glas do tužioca, dovoljno je, da je počinjen kriminal i tužioc može da preduzme određene radnje. On je rekao, za dvadest i tri godine mog rada, nikada ni jedan tužilac me nije pozvao, da pita šta je ovo, o čemu ti pričaš i tako dalje. Bio sam pozivan više puta, izvinjavam se, bio sam pozivan kažem više puta gdje su tražili samo ko je izvor informacije koju je meni dao. I dakle, tužilaštvo ne reaguje na sve ove ljude koji sjede ovdje i bave se naučnim, odnosno istraživačkim novinarstvom i pričaju o kriminalu i korupciji, a kod vas je isključivi motiv za podizanje, otvaranje istraga i daljnje procesuiranje anonimka. Eto to sam htio.

DAMIR ARANUT

Hvala gospodine Mektiću, s ciljem usmjeravanja vremena. Gospodine Begiću izvolite.

ZLATAN BEGIĆ

Prvo, ja se izvinjavam što se po drugi put javljam ali ja doista potpuno imajući u vidu vaš službeni položaj, imajući u vidu da je hajde da kažem o živim predmetima, ali ipak je riječ o jednoj, da tako kažem procesnoj radnji, možete li nam pojasniti, imate li informaciju o tome, i u okviru svojih ovlaštenja u ovoj fazi možete li govoriti, ja mislim da javnost to interesuje, i mene li ne interesuje, kako je preuzet predmet Memić, a nije Dragičević, a imajući u vidu specifičnost ta dva predmeta.

Ako možete o tome govoriti bilo bi dobro i zbog javnosti jer da se eventualno spriječi i dezinformacije, a i da javnost bude informirana, naravno ako vam to dozvoljava inženjica da su postupci u toku.

GORDANA TADI

Ja u re i onoliko koliko mogu, obzirom na zaista zainteresiranost javnosti za ovaj predmet, ne samo javnosti nego i na žalosti te dvije tragedije koje su se dogodile. Ova dva predmeta se nalaze u potpuno različitim fazama postupaka i predmet Memić je reuzet na osnovu koliko se sje am krivi ne prijave koju je podnio otac poginulog Memića, radi se o organizovanom kriminalu u vrijeme kada je bila podignuta optužnica i kada je bilo suđenje pred Kantonalnim sudom u Sarajevu. No bez obzira što je to bilo podignuto, jedno vrijeme je to sve mirovalo, jer zaista mi zavisimo i od drugih organa i ne smijemo se miješati jedni drugima u nadležnosti. Nakon toga je, vidjeli ste imali smo prvostepenu, pa drugostepenu, pa prvo stepenu i sada se otkriva drugostepena presuda, i moram reći, ne smijem više otkrivati, na tom se zna i predmetu u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine aktivno radi. Što se tiče predmeta Dragičević, veoma mi je žao zbog te porodice i svih ovih tragedija koje su se dogodile, jer ja moram reći da je i 97 godine moj otac poginuo u saobraćajnoj nesreći u Živnicama i nikada se nije otkrilo ko je počinio to krivično djelo. Do danas je to krivično djelo nerazjašnjeno, otišlo je u zastaru kao što reče uvažena zastupnica, a možete misliti ja sam i u to doba bila tužiteljica, i radile su moje kolege i do dan dana, a vi to možete provjeriti u Kantonalnom tužilaštvu u Tuzli, da je ovo nešto što mene kao osobu jako pogodilo. Ja sam jako senzibilna prema ovim predmetima. Predmet Dragičević, nije ja koliko znam iz medija nije dostigao taj stupanj i ukoliko se nama dostavi na uvid, da pregledamo predmet, ukoliko, je mi ne možemo uskakati u predmete, ovaj tih tužiteljstava. Ukoliko nam se dostavi na uvid mi ćemo ga pregledati, ocijeniti, vidjeti i to je upravo ono o čemu smo govorili, pitanje člana 7 i proširene nadležnosti, ali položaj oštećenog mora, mora biti zaštićen i mi smo spremni raditi sve.

DAMIR ARNAUT

Izvinjavam se gospodin Helez, samo ovaj momenta. Rekli ste malo za poginulog Memića, pretpostavljam da to niste mislili kao pravnu kvalifikaciju ili kakvo preudiciranje, preminulog.

GORDANA TADI

Stradalog ... (isključen mikrofon).

DAMIR ARNAUT

Samo radi stenograma.

GORDANA TADI

Oprostite, stradalog, jer.

DAMIR ARANUT

Pitam, jer?

GORDANA TADI

Jasno mi je, jasno, ne treba ulaziti u ove stvari. Jedna riječ može biti. Mi radimo na tome i taj predmet se radi u punom kapacitetu kao organizovani kriminal i da će svoje rezultate.

DAMIR ARNAUT

Hvala. Gospodine Helez, izvolite.

ZUKAN HELEZ

U dosadašnjem radu ove Komisije mi smo saslušali nekoliko aktera pravosuđa, predsjednika Suda i vas kao glavnu tužiteljicu u Bosni i Hercegovini. Predsjednik Suda kaže da je on jako zadovoljan sudijama i da sudije rade svoj posao. Ne u reči šta je rekao o Tužilaštvu, sasvim dovoljno. Vi dakle kažete da ste zadovoljni svojim tužiocima, da je to jedna dobra ekipa, da imate dobru opremu, najbolju u regionu, gdje su pomogli ovaj stranci. Da ste dobro plaćeni, da su od 2003. godine podignute plaće da su samo solidne, ne samo solidne za ovaj standard, da su i visoke plaće, a prva država po kriminalu, korupciji, pravosuđu nezadovoljni nekoliko predstavnici međunarodne zajednice i Korner i Pribe, nezadovoljna javnost, nezadovoljni parlamentari i to mi sada nije jasno na kraju ovoga, u čemu je problem. Svi super rade, nigdje nema rezultata, niko nije zadovoljan sa vama i ponovo nismo otkrili gdje je problem. Molim vas vaš komentar, vi kažete imate tužioce fantastične, predsjednik Suda kaže da rade sudije fantastično, mi imamo, opterećeni korupcijom i kriminalom, vidimo na svakom koraku niko živ nije zadovoljan. Onaj ko bi trebao

ko kontrolišete, kome podnosite izvještaj nije zadovoljan, podsjećam da su vaši posljednji izvještaji jednoglasno odbijeni. Ja ne znam, ovo je za vas arani jedni krug i ovo se mora mijenjati. Volio bih vaš komentar, svi ste super, dobro radite, dobro plaćeni, dobra oprema nigdje rezultata.

GORADANA TADI

Ja kad kažem da smo dobro plaćeni ja mogu reći i da smo plaćeni dovoljno ali suština je u tome da smo manje plaćeni od vas, i pojednim poslanicima ovdje klikne 9000 maraka za godinu za koju se nije radilo, pa se to nigdje.

DAMIR ARNAUT

Izvinjavam se, moja obaveza je...

GORDANA TADI

Pa hoću da kažem, ne smao građani da su zadovoljni radom Tužilaštva nego i vašim radom.

DAMIR ARNAUT

Samo malo, 9000 maraka da nije tako, ni blizu.

GORDANA TADI

Provjerite. Jedan od vaših tu kolega je rekao da je kliknulo 9000 pa da se to vratit, ali o tom potom. Nema predmeta, tako da znate, da olakšam situaciju, ali ja nisam rekla da je situacija u Tužiteljstvu idealna, rekla sam da imam 57 tužitelja, 2 suspendovana to je dovoljno, od dva suspendovana da je ostalo 55. Mi imamo i mlađih tužitelja i starijih tužitelja i srednje dobi. Nije svako sposoban isto raditi posao. To je na glavnom tužitelju da odredi afinitet, sposobnost. Mi dobijamo tužitelje iz Visokog sudskog i tužiteljskog vijeća i raspoređujemo u odsjeke ili odjele u kojim rade. Ja sam kritična prema svojim tužiteljima i saradnicima oni to dobro, dobro znaju i vezano za instituciju Suda BiH ja ne bih ulazila u ocjenjivanje njihovog rada. Ja smatram da ima prostora da se tužilaštvo Bosne i Hercegovine popravi u svojim rezultatima, posebno u oblasti korupcije i rekla sam vam da se do kraja godine biti vidljivi rezultati.

DAMIR ARNAUT

Hvala, ima li još prijavljenih za raspravu po ovoj ta ci dnevnog reda. S obzirom da više nema prijavljenih, konstatujem. Hajte vrlo kratko, moram.

DRAGAN MEKTI

Vrlo kratko ali ovo je strašno što je izjavila, 9000 maraka.

DAMIR ARNAUT

Dobro konstatovali smo.

DRAGAN MEKTI

Ona vi e, ne bojte se nema predmeta o tome. Ma kakvog predmeta i drugu stvar, kaže vi imate ve e plate od nas, pa normalno da imamo ve e plate od vas. Mi smo najviši organ vlasti ove države. Nas je narod ovdje delegirao i birao. Vi niste, i da je kakve pravde i da je kako treba ne biste ni bili tu.

GORDANA TADI

Pravde, narod e na izborima svoje pokazati.

DAMIR ARANUT

Hvala svim komentarima. Nema više prijavljenih za raspravu, je li tako. Konstatujem da smo iscrpili ovu ta ku dnevnog reda. Zahvaljujem se glavnoj tužiteljici što je postupila u skladu sa Zakonom o parlamentarnom nadzoru, pristupila svjedo enju pred Komisijom i iskazala saradnju sa ovom Komisijom, i zaklju ujem ovu ta ku dnevnog reda. Hvala još jendom. I, imamo ta ku tri dnevnog reda prije nego što iscrpimo dnevni red, to su teku a pitanja.

Ad 3.

DAMIR ARNAUT

Otvaram raspravu.

Nema prijavljenih za raspravu i konstatujem da smo iscrpili dnevni red.

Zaklju ujem 17 sjednicu istražne komisije.